ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4633 12/25 ՄԱՅԻՍ 1901 ՇԱԲԱԹ 6 ՍԷՖԷՐ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4633

درعليه ده غلطه ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 Փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական և Քաղաքական

20 Փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխադրելու փոստայի փոխ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի համար։

Ցեղակամ թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վճարուին։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրութեան։

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՑԱՆԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Տրապիզոնի Նախորդ Տեղապահ Տ. Խաչոյ Ծ. վարդապետ Պէհրիկեան, իր պաշտօնատեղին գտնուած միջոցին գեղեցիկ խորհուրդ մը ունենալով սկսած էր պատրաստել տեղւոյն Առաջնորդներուն ցանկը, միեւնոյն ատեն պրպտելով բոլոր այն անգիր ու գրաւոր վաւերագիրները որոնք առնչութիւն կրնային ունենալ անոնցմէ իւրաքանչիւրին կեանքին ու պաշտօնավարութեան հետ։ Այդ տեսակ աշխատութեան մը օգտակարութիւնն ու կարեւորութիւնը աւելորդ է շեշտել անշուշտ, քանի որ այնչա՛փ ակներեւ է ինքնին. ունենալ դասաւոր մը առաջնորդութեան պատմութիւնը՝ ցոլացուած ամփոփ, անխախտ ու կարելի եղածին չափ տարածուն ժամանակագրութեան մը մէջ —ըսէ՛ք, կարեւոր ու օգտակար չէ՞ միանգամայն։

Առաջինները այդ տեսակ աշխատութեանց ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ մութին մէջ մնացած, ժամանակին հետ մասամբ կորսուած ու միշտ կորսուելու վրայ եղող վաւերագիրներ, որոնց տարիներ ու տարիներ ո՛չ ոք ուզած է ուշադրութիւն դարձնել, և զորս խղճամիտ պրպտող մը ի զուր պիտի փորձէ մոռացութեան քօղին տակէն երեւան հանել. շատ մը բաներ աւանդութեամբ միայն մնացած են. մարդիկը կը լրացնեն իրենց կեանքին շրջանը և յաճախ աւանդութիւններն ալ, մանաւանդ այդ տեսակ ժամանակագրական աւանդութիւնները, իրենց հետ կը մեռնին. շատ հեղ ալ հին ձեռագիրներու մէջ ամփոփուած կ'ըլլայ նմանօրինակ աշխատութեան մը երբ հիմ ծառայելիք տեղեկութեանց ամենաստոյգ մասը. բայց ձեռագիրները տարուէ տարի կը բորբոսին, կը բզկտուին, և վերջապէս ձեռքէ ձեռք անցնելով կորսուին։ Ու վաւերագիրներ են որ կ'անհետանան այդպէսով։

* * *

Այս պահուս ալ Արեւելք սկսած է հրատարակել Խաչոյ վարդապետի աշխատութեան կմախքը, կարծեմ անօգուտ չպիտի ըլլայ քիչ մը ծանրանալ այն աղքատութեան անփութութեան վրայ՝ որուն միակ պատասխանատուները մեր առաջնորդական պաշտօնի գլուխ գտնուող եկեղեցականներն են, և որուն ուղղակի պատճառաւ բոլոր այդ վաւերագիրները գաւառային թեմերու պատմութեան՝ կը կորսուին անդառնալի կերպով։ Իրենցմէ շատ քիչերը միայն ինքզինքնին տուած են այդ տեսակ գործերու, ու պարբերաբար մամուլին կը յանձնեն աւելի կամ նուազ շահեկան հատուածներ,—արդիւնք խղճամիտ և յոգնեցուցիչ փնտռտուքներու,—որոնք պատգամ բանասէրին համար անհրաժեշտ կարեւորութիւն մը պիտի ունենան անշուշտ։ Բայց այդ մէկ քանին, գաւառական առաջնորդներու կամ տեղապահներու մէկ տասներորդն իսկ չեն կազմեր, և անդին կան ահագին թուով եկեղեցականներ՝ որոնք յաջորդաբար պաշտօն վարած են այս ու այն գաւառին մէջ, որոնք տակաւին պաշտօնի վրայ կը գտնուին հոս ու հոն, և որոնք սակայն պզտիկ յոգնութիւն մը անգամ յանձն առնել չեն ուզեր նմանօրինակ աշխատութեանց սիրուն։ Անոնցմէ մէկ քանիին համար ըսելիք մը չունիմ. ոմանք տգէտ են, շատ հեղ երկու տող բան գրելու անգամ անընդունակ,—ինչպէս որ թերթերու եկած նամակներ կ'ապացուցանեն,—և որոնցմէ աւանդ գործ մը սպասել պարզապէս քարէն ջուր ակնկալել պիտի ըլլար. բայց անոնցմէ դուրս, մեծ մասամբ ուսեալ, զարգացած և քիչ շատ գրող եկեղեցականներ են որ դատ կը դրկուին. առա՛նց անփութութիւնն է որ աչքի կը զարնէ, առա՛նց անտարբերութիւնն է որ անբացատրելի կը մնայ մեզի, որովհետեւ ուսման համը քիչ շատ առած և իր մտածումը գէշ աղէկ արտայայտել գիտցող ո՛և է մարդ չպիտի կրնար ձեռնպահ մնալ այն տեսակ տեղ մը՝ ուր առատ նիւթ կայ մտաւոր աշխատութեան։

Աւելորդ է ըսել որ ցաւով կը շեշտենք այդ անտարբերութիւնը. և այդ ցաւը չա՛փ աւելի կը կոտտացնէ զմեզ, երբ կը մտածենք թէ այդ եկեղեցականները շատ հեղ ուրիշ ո՛և է գրական աշխատութեան մըն ալ չեն յատկացներ իրենց ժամանակը։ Ընդհանրապէս թեմական շրջանակի մէջ սահմանափակուող անձնք, անկարեւոր գործեր երբեմն երկար ատեն կը զբաղեցնեն զիրենք. յետոյ կան կարգ մը անիմաստ ու անհիմ հակառակութիւններ ուսուցիչներու, թաղականներու, հոգաբարձուներու, քահանաներու և մինչեւ իսկ... ժամկոչներու հետ, հակառակութիւններ որոնք տարիներով կ'երկարին, որոնք տարիներով առաջ կը մղուին կատաղութեամբ, և որոնց տակէն գրեթէ միշտ անձնական աւելի կամ նուազ ծիծաղելի, աւելի կամ նուազ այպանելի խնդիր մը վերջ ի վերջոյ ինքզինքը կը զգացնէ։

* * *

Խաչոյ վարդապետի այս աշխատութիւնը չեմ գիտեր թէ երբ օրինակ պիտի ծառայէ՞ գաւառներու հովուութեան զբաղուած եկեղեցականներուն. բնականաբար անոնց ամէնէն ալ չենք սպասեր այդ գործը, որովհետեւ, ինչպէս ըսի արդէն, տգէտները, ապիկարները չէ՛ որ կը պակսին անոնց մէջ։ Բայց գոնէ միւսները թող ընեն այդ աշխատութիւնը, և ընեն խղճմտօրէն, ընեն սրտով։ Չեմ ըսեր թէ դիւրին գործ մըն է ասիկա, ընդհակառակը, գիտեմ թէ որչափ դժուար է պատրաստութիւնը այդ տեսակ ժամանակագրութիւններու՝ որոնց աղբիւրները անյայտ են ընդհանրապէս. յաճախ առաջնորդարաններու մէջ նոյն իսկ ամէնէն սովորական արձանագրութիւնները կը պակսին, ու շատ հազուագիւտ բան մըն է գտնել ճշմարիտ վաւերագիրներ՝ գոնէ ուղեցոյցի մը տեղ ծառայող. պրպտել պէտք է տուներու մէջ, պրպտել պէտք է միւս առաջնորդարաններու մէջ, քրքրել պէտք է տարեցներու յիշողութիւնը, ձեռագիրներու յիշատակարանները. շատ հեղ ամբողջ ձեռագիր հատորներ կրնան երեւան հանուիլ, մի՛ միայն ժամանակագրական տեղեկութիւններ պարունակող, ինչպէս Սրուանձտեանց գտած ու արտագրած է իր գործերուն մէջ։ Բայց հակառակ այս դժուարութեանց, հաճոյք մըն է գրաւուիլ այն տեսակ աշխատութեամբ մը՝ որուն ունենալիք բանասիրական անսահման օգտակարութեան գաղափարն իսկ կը բաւէ առաջուց ամէն յոգնութիւն մոռցնել տալու։

Թող ընեն այդ գործը, թող գեղեցկօրէն պատրաստեն զայն ու ներկայացնեն Իզմիրեանց մրցանակի յանձնաժողովին, որ պիտի փութայ անշուշտ մեծանուն կտակարարին փափաքներուն իրապէս գոհացում տալով այդ երկասիրութիւնները վարձատրելու։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՔ

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

Դէմք.—Գլուխը ուսին մօտ, ճակատը լուսին մօտ, ծունկը ծնօտին մօտ։

Արժէք.—Գոհարավաճառ, ինչո՞ւ չըսենք գոհարասեղծ նորավէպի ու ծանօթ դէմքի։

Բնութ.—Մագդաղենացիներուն սիրտը։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

Դէմք.—Դուռը կուրծքին մօտ, ճակատը ամպին մօտ, սիրտը կարեկցութեան մօտ։

Արժէք.—Ասեղնավաճառ, ինչո՞ւ չըսենք ասեղնագործ սրախօսութեանց եւ ոսկեճուլիկ սրտախօսութեանց։

Բնութ.—Դերասարտ դերասաններուն եւ աղջիկնաւարտ դասատուներուն սիրտը։

ԱՐՏԱՇԷՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Դէմք.—(Երեւակայութեամբ) Ականջը խանձարիկի վանդակին մօտ, ճերմակ ակռաները սեւ սուր աչքերուն մէջ։

Արժէք.—Ջրանկարի գունազօր ու բեղմնաւոր պատկերման։

Բնութ.—Ֆրանսերէն բառարան։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

Հայ որբեր.— Ֆրանսացի ուխտաւորներ.— Երկնային անակնկալ մը.— Տոքթ. Արմենակ Էֆէնտի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 30 ապրիլ

Նոր քննութեան մը համաձայն, զոր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կատարել տուաւ, ինչպէս գրած էի Նախորդ թղթակցութեամբ, Տալիթա-Կումի աղջկանց որբանոցին մէջ անցեալ տարի կային տասը որբուհիներ՝ որոնցմէ երեքը վերադառնալով իրենց հայրենիքը, հիմա մնացած են միայն եօթը, որոնք իրենց արտաքին երեւոյթէն դատուելով՝ կ'ըսուի թէ, լաւ կը խնամուին եղեր, և թէ իրենց մայրենի լեզուն խօսելէ արգիլուած ըլլալով՝ մաքուր հայերէն կը խօսին, կը կարդան ու կը գրեն։

Աղբրդցի Հայ Բողոքական մը՝ իրեն գիտցած աղճատ հայերէնովը կը դասախօսէր այս որբուհիներուն, սակայն ուրախ ենք այսօր տեսնելով որ այդ դասատուն (?) հրաժարեցուցեր է. միայն թէ որբանոցին տեսչուհին՝ խստիւ դադրեցնելով հայերէն դասախօսութիւնը՝ արդարութեան և խղճի դէմ կը մեղանչէ։

Սուրիական Որբանոցին մէջ եօթանասունհինգ հայ որբեր կան՝ հայախօս, թրքախօս ու քրդախօս։ Ասոնցմէ 11ը միայն Հայ. եկեղեցւոյ զաւակներ են՝ զանազան քաղաքներէ եկած, 52ը՝ Հայ-Բողոքական են, 1ը (աղջիկ) Հայ-Հռոմէական, իսկ մնացած 11ը՝ շատ փոքր ու քրդախօս, թէպէտ Հայ, սակայն իրենք ալ չեն գիտեր թէ ո՛ր յարանուանութեան կը պատկանին։

Արդարեւ գովելի է այս որբանոցին մէջ, առ այժմ, հայերէնի համար տարուած խնամքը։ Եղղատցի բարեկիրթ և ուսեալ երիտասարդ մը՝ զոր լաւ կը ճանչնանք, Պ. Յակոբ Ներսէսեան, այս որբերուն հայերէն դասերը կ'աւանդէ շաբաթական չորս ժամ, և ազատ թողուած են տղաք հայերէն խօսելու։ Կ'ըսուի թէ այս որբանոցին մէջ բաւական խնամք կը տարուի որբերու առողջութեան մասին, և երեք հարիւրէ աւելի որբեր՝ ամէն ազգէ՝ իբրեւ ֆիզիքական հրահանգ, կ'աշխատին օրը երկու ժամու չափ, որբանոցին շուրջը իրեն սեփական լայնածաւալ պարտէզներուն մէջ։

Որբերը հոս ուսման պարապոյ ժամերէն զատ, կ'ուսանին նաեւ արհեստներ՝ կօշկակարութիւն, դերձակութիւն, գրաշարութիւն ու տպագրութիւն, կազմարարութիւն, երկաթագործութիւն, հիւսնութիւն, բրուտագործութիւն, դարբնութիւն, եայլն։

Բեթլեհէմի գերման որբանոցին մէջ, ուր քառասունի չափ որբեր կան զանազան ազգերէ, կը խնամուին միայն 17 հայ որբեր՝ որոնց վեցը Պոլսեցի են, չորսը՝ Զէյթունցի, երեքը՝ Ատը Եամանցի, երկուքը՝ Ուրֆացի և երկուքը՝ Սեւերեկցի։ Այս որբանոցը, արդարեւ կը գերազանցէ միւս բոլոր որբանոցները թէ մաքրութեան, թէ՛ կարգապահութեան և թէ օրինակելի խնամատարութեան կողմէ։ Ինչպէս ժամանակին ալ գրած էինք այս որբանոցի մասին, տեսուչն ու տեսչուհին (ամուսիններ) գուրգուրանքով կը խնամեն որբերը, կը գովեն հայ որբերուն հնազանդութիւնը, օրինապահութիւնն ու աշխատասիրութիւնը։ Հոն տիրող լեզուն գրեթէ Հայերէնն է, այնպէս որ՝ օտար որբերն ալ սորված են Հայերէնը։ Կան որբեր՝ որ Հայ չըլլալով հայերէն Աւետարան կը կարդան։ Հայերէնի մասնաւոր դասատու չի կայ թէպէտ, սակայն հայ որբերէն երեք չափահաս տղաք բաւականին վարժ հայերէն լեզուի, որոշեալ ժամերու մէջ հայ լեզուն կ'աւանդեն իրենց ընկերներուն։

Բոլոր որբանոցներուն մէջ ամէնէն ցաւալի բանը ա՛յն է որ, որբերը խստիւ արգիլուած են իրենց մայր ի եկեղեցին երթալէ՝ գոնէ տարին մէկ երկու անգամ և միանգամ հաղորդուելէ։ Այս մասին Ս. Պատրիարք Հօր քանիցս դիմումները օգուտ մը չըրին։ Որբանոցներու պետերուն միակ առարկութիւնն է թէ՝ կեդրոններէն իրենց այդպիսի հրահանգ մը բնաւ տրուած չէ և թէ իրենց պարտքն է որբերը լաւ կրթել բարոյապէս և ուսումնապէս և ապա իրենց ծնողներուն յանձնել, (?) ազատ թողլով զիրենք իրենց հաւնած կրօնքին հետեւիլ։ Բեթլեհէմի որբանոցին տեսուչը՝ իր սաները առջին ձգած, երբեմն կը բերէ կը ներկայացնէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ն. Սրբազնութիւնը հայրաբար կը սիրաշահէ զանոնք չաքարեղէններով եայլն։

Արդ՝ այս հաշուով, Երուսաղէմի բոլոր որբանոցներուն մէջ ներկայ կը գտնուին միայն 37 հայ որբեր՝ մանչ թէ աղջիկ՝ բայ ի հայ-հռոմէական և հայ-բողոքականներէ՝ որոնք կը գերազանցեն վերոյիշեալ թիւը։

—Երկու օր առաջ, մասնաւոր շոգենաւով և մասնաւոր կառախումբով քաղաքս ժամանեց Փրանսացի ուխտաւորական խումբ մը, որ համախմբակ երգերով և առաջնորդութեամբ կղերական, մայրապետական խմբին, ուղղակի մտաւ Ս. Ցարութեան տաճարը։ Տեսնել կ'արժէ այդ ջերմեռանդ Péniten տները՝ իրենց սրտառուչ երգերովը և արտասուող աչքերովը՝ թէ ինչ ոգեւորութեամբ ու հաւատքով համբոյրներ կը դրոշմեն Ս. Գերեզմանի սրբազան քարերուն վրայ, ու ծնրադիր կը մնան ժամերով Անոր առջեւ։

Հանդիսաւոր թափօր կատարուեցաւ և քարոզներ արտասանուեցան։ Այս ուխտաւորները մէկ երկու օրուան մէջ, առաջնորդութեամբ իրենց կղերին, Երուսաղէմ ու շրջականները կ'այցելեն բոլոր սրբավայրերը ու կը մեկնին։ Կը լսենք թէ աւստրիացի հազար ուխտաւոր՝ հինգ հարիւրը կին և հինգ հարիւրը՝ այր, պատրաստուած են գալ Երուսաղէմ, յառաջիկայ յունիս կամ յուլիս մէջ։

—Մէկ քանի օրուան ցուրտին եղանակը վերջապէս, երէկ, երկնային անակնկալ մը յառաջ բերաւ, մէկ ժամու չափ գրեթէ չափաւոր անձրեւ մը շնորհելով մեզ։ Երկնային անակնկալ կը կոչենք, վասն զի քառասուն, յիսուն տարուան միօրեաներ բնաւ չեն յիշեր թէ, ապրիլ ամսոյ ատենէն վերջը Երուսաղէմ անձրեւ երբեք տեսած ըլլայ, և սակայն այսօր ալ, կէս օրին, քիչ մը անձրեւեց։ Թէպէտ ջուրի համար օգուտ մը չունին այս անձրեւները, սակայն կենդանացուցին բնութիւնը ու բոյսերը ոգեւորեցին՝ եթէ երբեք փոշա մը չի հասուցին ցորենին ու գարիին՝ որոնք արդէն քաղուած ու կալի վրայ են։

Ա՛լ, ասկէ ետքը, գործերնիս սոսկալի տաքերու հետ է։

—Տոքթ. Արմենակ էֆէնտի, բնիկ Կ. Պոլսեցի հայազգի երիտասարդ բժիշկը՝ ժամանակէ մը ի վեր գաւառիս Խալիլ-Ռահման (Հայր-Աբրահամ, Հեբրոն) գաւառակի թաղապետական բժիշկ, գնահատուած ըլլալով, երեք տարիէ ի վեր է որ քաղաքիս թաղապետութեան բժիշկ անուանուած է։ Ազնիւ տոքթէօրը հաւատարիմ ու ձեռնհաս պաշտօնավարութեամբ մը առհասարակ ամէնուն սիրելի հանդիսանալով՝ քիչ ատենուան մէջ գրաւեց նաեւ տեղական կառավարութեան բոլոր պաշտօնէից՝ մեծին ու փոքրին համակրանքը, և Ն. Կ. Վեհափառութիւնը գնահատելով անոր ըրած անձնուէր ծառայութիւնները՝ բարեհաճեցաւ Սալիպէ ատիճան շնորհել Նորին Ազնուութեան։ Կը շնորհաւորենք մեր սիրելի բարեկամ Տոքթ. Արմենակ էֆէնտին, վայելած կայսերական սոյն շնորհին համար։

ՎՐՈՅՐ

Յ. Գ.— Արեւելքի 4615 թուոյն մէջ Սողոմոնեան Տաճարը վերնագրով յօդուածիս սա՛ պարբերութիւնը — «Այս տաճարին մէջ Գաբրիէլ ողջունեց Ս. Կոյսը և աւետեց... եայլն» — որ սխալմամբ գրուած է, պիտի կարդացուի — «Այս տաճարին մէջ հրեշտակը Յովհաննու Մկրտչի հօրը Զաքարիայի աւետեց Փրկչի Կարապետին ծնունդը և հո՛ն իր մանկական ամենամաքուր օրերն անցուց Ս. Կոյսը, որմէ պիտի ծնէր աշխարհի Փրկիչը իր կուսական որովայնէն»։ ՆՈՅՆ

ՅԱՆԿ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՑ ԵՒ ՏԵՂԱՊԱՀԱՑ
ՎԻՃԱԿԻՆ ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՄԱՌՕՏ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

Դ.

18. ՊՕՂՈՍ Ծ. ՎՐԴ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ. 1842–1844 —Սա աւելի ծանօթ է Ֆիզիքա անուամբ աշակերտութենէն Փէշտիմալճեան Գրիգոր պատուելիի. ժամանակին մեծ հռչակ հանած է իբրեւ բնագէտ և նշանաւոր ատենախօս, բայց իր արտասովոր արբեցութիւնը, գրեթէ, համայնքին տաղտուկ պատճառելով. իր Եւդոկիա տարագրուելուն մէջ մեծ բաժին կ'ունենայ։

19. ԿԱՐԱՊԵՏ Ծ. Վ. ՊՐՈՒՍԱՑԻ. 1845–1848.— Արմաշու վանքին միաբանութենէն. և այս պատճառաւ զինքը թէ՛ Արմաշցի և թէ՛ միանգամայն Նիկոմիդիացի կը յորջորջեն։ Կարապետ վարդապետ ընդհանրապէս ճանչցուած է գործունեայ, խոհական և անյիշաչար մէկը, բայց կ'ըսուի թէ իր չափազանց արծաթասիրութիւնը զինքը երկար ատեն չէ կրցած պահել իր պաշտօնին մէջ։ Կարապետ վարդապետի օրով՝ 1847ին քոլերան մուտ կը գտնէ առաջին անգամ ի Տրապիզոն, «որ բնաւ լսուած չէր ի հարց անտի» կ'ըսէ ականատես մը. օգոստոս 25էն մինչեւ նոյեմբերի սկիզբը բաւական մահեր կը պատահին։ Տրապիզոնի մէջ կը մեռնին 2000 անձեր, որոնցմէ 105ը միայն հայ. շրջակայ գիւղերը զերծ կը մնան այդ համաճարակ ախտին ահեղ հետեւանքներէն։

20. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՐԱՇՑԻ.—Գրեթէ 10 ամիս չափ միայն իբր փոխանորդ պաշտօնավարելէն յետոյ, իւրովի հրաժարելով կ'երթայ ի Կիլիկիա իբր միաբան նոյն աթոռին։ Ճանչցուած է իբր «այր հեզաբարոյ, բայց անկարող ի հովուութիւնս և յառաջնորդութիւնս»։

21. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎՐԴ. ՀՈՎԻՒԵԱՆ ԹԱՄԶԱՐԱՑԻ. 1850–1852. — Ասոր օրով կը սկսին շինուիլ առաջնորդարանը (հինը) տղոց հոյակապ վարժարանը և Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ կից գտնուող կրպակները։ Ասոնց պատճառաւ ինքնայօժար հրաժեշտ տալով իր հայրենիքը՝ Թամզարա կը մեկնի։

22. ՄԵՍՐՈՊ Ծ. Վ. ՄԻՆԹԱՆՃԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ. 1852.— Զարչամպայի վիճակին առաջնորդութենէն գալով կ'ընդունի Տրապիզոնի վիճակին առաջնորդութիւնը, սակայն քիչ մը ժամանակ պաշտօնի գլուխ մնալէն յետոյ՝ հրաժարելով կ'ընդունի Կեսարիոյ առաջնորդութիւնը։

23. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎՐԴ. ՀՈՎԻՒԵԱՆ ԹԱՄԶԱՐԱՑԻ. 1853.— Փոխանորդութեան պաշտօնով, երկրորդ անգամ կու գայ Տրապիզոն և այս անգամ ևս ինքնաբերաբար հրաժարելով կ'երթայ իր հայրենիքը և հոն կը վախճանի։

24. ՄԵՍՐՈՊ Ծ. Վ. ՄԻՆԹԱՆՃԵԱՆ. 1854–1856.— Երկրորդ անգամ առաջնորդութեան պաշտօնով կու գայ Տրապիզոն՝ Յակոբոս Պատրիարքին հրամանաւ 1854 հոկտեմբեր 5ին, բայց այս անգամ Տրապիզոնի և Զարչամպայի վիճակները միացնելով, երկուքին միանգամայն առաջնորդ կ'ըլլայ, իբր «Պոնտոսեան վիճակաց»։

Մեսրոպ Վ. այս անգամ ևս երկարատեւ պաշտօնավարութիւն մը չունենար, և իր անկման պատճառ կը համարուի յետադայ միջադէպը. — Հովիւեան Յովհաննէս Վ.ի օրով սկսուած շինութիւնները գլուխ հանելու համար, Յանձնաժողովը Յակոբոս Պատրիարքին հետ վաթսուն հազար դահեկանի փոխառութիւն մը կը կնքէ, որ երկար ատեն չվճարուելով տոկոսով միասին կը բարձրանայ ինըսուն հազարի։ Յակոբոս Պատրիարք իր պահանջը ուզելով, Յանձնաժողովը կը խնդրէ որ գէթ մեծագումար տոկոսը իրենց շնորհուի, մի միայն դրամագլուխը ընդունելով։ Մեսրոպ Վ. գաղտնի նամակագրութեամբ որպէս թէ գրգռած ըլլայ Պատրիարքը, որ դրամագլուխին հետ տոկոսն ալ անպատճառ պահանջէ։ Այս պարագան լսուելով, իր պաշտօնանկութիւնը կը փութացնէ։ Մեսրոպ Վ. Զարչամպա երթալով, մինչեւ իր մահը միայն այդ վիճակին առաջնորդութիւնը կը վարէ։

25. ԱԲԷԼ Վ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՓՂԻՍԵՑԻ. 1856.— Իբր այցելու հովիւ ժամանակ մը կը մնայ այս կողմերը, որովհետեւ «յանցանօք իւրք փախուստ տուեալ էր ի ձեռաց Աշտարակեցի Ներսէս «Սրբազնագոյն կաթողիկոսի հին դերբօրդի», և թափառէր աստ և անդ. բայց «աղերսանօք բազմօք առ կաթողիկոսն «վերստին փութայ ի Տփղիս և անտի «յէջմիածին»։

26. ԿԱՐԾԱՀԱՍԱԿ ԿԱՐԱՊԵՏ Վ. ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՑԻ. 1858.— Յակոբոս

—)(10)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Ռ.

Ամպ մը անցաւ աչքերուն վրայէն ու թեթեւ մուշի մը մէջէն միայն տեսաւ այն հեշտալի տեսլերեւոյթը, որ կը շարունակէր իրեն ժպտիլ։ Հազար ու մէկ շփոթ մտածումներ իրարու կը բաղխէին ուղեղին մէջ։ Առաջին անգամ ըլլալով կեանքին մէջ, իր ֆիզիքական անկման վերահասու եղաւ, և անիծեց ծերութիւնը։ Ու ինչպէս Տոքթ. Ֆաուսթ՝ Մարկրիթի հրաշալի գեղեցկութեան առջեւ փորձիչ ոգիին կողմէ թելադրուած՝ ուզեց իր հոգին ծախել նոր երիտասարդութիւն մը ձեռք բերելու համար, նոյն վիճակին մէջ կը գտնուէր նաեւ Բանալհէյլի կոմսը։ Զգաց թէ այդ պաշտելի աղջիկը ազդեցութիւն մը պիտի ունենար իր կեանքին վրայ, ու վախցաւ։ Սակայն տարտամօրէն զգալով թէ իր բռնած դիրքը անբացատրելի կը մնար, բռնի ճիգ մը ըրաւ ինքզինքին վրայ և Օր. Սառայի առջեւ խոնարհելով, քանի մը խօսքեր մրմնջեց, որուն անկապ ու շուարուն շեշտը աւելի փաղաքշիչ էին նորատի աղջկան համար քան ամէնէն փայլուն մեծարանքները։

Նորատի աղջիկը շնորհալից կերպով երկարեց իր ձեռնոցապատ ձեռքը, զոր մեքենաբար բռնեց կոմսը. յետոյ բարձրահասակ, նիհար ու դէմքը խորշոմներով լեցուն տարէցոտ կնոջ մը դառնալով,

—Զօրավար, իմ ազնիւ բարեկամուհիս՝ Տիկին Սթիւարթն է, ըսաւ։

Կոմսը իր պաղարիւնութիւնը վերստացաւ՝ երբ դէմ առ դէմ եկաւ այդ ազնուութեան պատկերին։ Իսկոյն գլուխը անդին դարձուց և գաղտնի Սառայի վրայ սեւեռեց իր նայուածքը, առանց մտիկ ընելու դուքսին, որ իր մնացեալ հիւրերը կը թուէր կատարեալ ճշդութեամբ։ Զօրավարին համար, Մարսիլիոյ մէջ, Միջերկրականի եզերքներուն վրայ, ամբողջ աշխարհի մէջ ուրիշ բան գոյութիւն չունէր, բայց միայն գեղանի Անգլուհին։ Կոմսը շատ կարմրած էր ու պատանիի մը փութկոտութեամբ վերարկու մը, մախաղ մը և խոշոր հեռադիտակ մը մըն ալ ինք առած էր կառքին մէջ զետեղուածներէն։ Սէվրաք ուզեց կոմսին ձեռքէն առնել առարկաներուն մէկ մասը, բայց անիկա ընդդիմացաւ, կարծես առ մտածումով թէ պաշտելի աղջկան երախտագիտութեան մէկ մասը կը նուազէր։

Պլենի դուքսը կառքը պարպել տալէ յետոյ, մեկնումի նշանը տուաւ։ Ամէնքն ալ դէպ ի նաւահանգիստին սանդուխը ուղղուեցան։ Հրաւիրեալները զբօսանաւը փոխադրելու յատկացուած երկու նաւակները լեցուած էին կոմսին կողմէ ղրկուած ծաղիկներով։ Կոմսը վարդի փունջ մը առնելով, օրիորդ Սառայի նուիրեց, որ անոնց մէջէն վարդ մը զատեց ու իր չիփակին վրայ դրաւ և փունջը նաւակին մէջ նետեց ժպտագին։ Կոմսը փութկոտութեամբ առաջ անցաւ և նորատի աղջկան դիմաց նստեցաւ գրեթէ ծունկ ծունկի։

—Պատրա՛ստ ենք, հարցուց դուքսը և նաւավարներուն դառնալով, մեկնումի հրամանը տուաւ։

Երկու նաւակները սկսան ճեղքել նաւահանգիստին պղտոր ալիքները, դէպ ի զբօսանաւը ուղղուելով, որ գեղեցկօրէն դրօշազարդուած, իր նուրբ մարմինը կը ցցէր ծովուն մէջտեղ։ Երկինքը ջինջ կապոյտ մը կը պարզէր ու արեգակը ոսկիէ ճառագայթներ կը զեղուր ալիքներուն վրայ։ Նաւակները մեղմիկ կը սահէին խոշոր շոգենաւերու մէջէն. ու խայծղանի բարկ ու առողջ հոտ մը կը տարածուէր օդին մէջ։ Այն հիանալի առաւօտներէն մէկն էր՝ երբ մարդ ապրելու երջանկութիւնը կը զգայ իր բոլոր թափովը։

Կոմսը անուշ զգայութիւններու և խորունկ արբշռութեան մէջ թաղուած՝ անշարժ ու լուռ կը դիտէր Սառան։ Պլենի դուքսը որ նաւակին ետեւ՝ Հէքթոր տը Բոմբէրանի քով նստած էր, հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր կոմսին յափշտակութեան ստոյգ երեւոյթներուն։ Ծաղրական ժպիտ մը նկարուեցաւ իր շրթունքին վրայ ու արմուկովը Հէքթորի զարնելով, ըսաւ մեղմաձայն.

—Շիտակ ըսէք, սա զօրավարը շատ չոր փայտի չի նմանի՞ր, որովհետեւ անմիջապէս բռնկեցաւ Օրիորդ Սառայի առաջին նայուածքէն։

—Օ՛հ, այսօր, վաթսունհինգնոցները ամէնքն ալ այսպէս են, պատասխանեց Հէքթոր։ Նախորդ ուժեղ սերունդին ներկայացուցիչներն են ասոնք, որոնց նշանաբանն է՝ ամէն ինչ կիներու զոհել։ Եւ ո՛րքան ալ շողոքորթ են. այն յաւակնութիւնը ունին թէ իրենցմէ զատ ալ խօսիլ գիտցող չկայ։

—Սառա շատ գեղանի է, մրմնջեց դուքսը գլուխը ցնցելով։

Հէքթոր ուշադրութեամբ նայեցաւ դուքսին, և երկու երիտասարդները ժպիտ մը փոխանակեցին։

(Շարունակելի)

Պատրիարքին հրամանաւ իբր փոխանորդ Տրապիզոն կուգայ՝ 1858 օգոստ. 7ին, սակայն քիչ մը ատեն միայն յետոյ՝ Պոլիս կը մեկնի։

27. ԱԲՐԱՀԱՄ Ծ. Վ. ՍԱՐԿԱՒԱԳԵԱՆ ԶՕՐԼՈՒԵՑԻ. 1859—1862.— Երուսաղէմի միաբանութենէն, որ ծանօթ է աւելի Պիւլպիւլ մականուամբ. Հրամանաւ Գէորգ Պատրիարքին իբր առաջնորդ Տրապիզոն կուգայ 1859 դեկտ. 5ին։ Աբրահամ Վ.ի պաշտօնավարութիւնը շատ աղմկայոյզ է եղած և միջոցը ա՛յնչափ պղտորեցուցած, որ ցարդ հինները չեն մոռցած այն ցաւալի պատահարները եւ աննկարագրելի յուզումները՝ որոնց թատր եղաւ Տրապիզոնի եկեղեցական գործերը բովանդակ երկու տարի։ Պատրիարքարանը իր կողմէ իբր քննիչ և խաղաղարար կը ղրկէ Յովհաննէս Վ. Զգալեանը, որ Աբրահամեան խումբէն կը վտարուի և երկիւղէն կը դառնայ Պոլիս. ապա Պատրիարքական բուռն զօրութեամբ «սոյն խռովայոյզ կղեր բարձեալ լինի ի վիճակէ աստի» կ'ըսէ, Յարութիւն պատուելին։

28.— ԿԱՐԱՊԵՏ Վ. ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՑԻ. 1863.— Կրկին անգամ փոխանորդութեան պաշտօնով Տրապիզոն կու գայ. բայց Աբրահամեանք հաշտ աչքով չեն նայիր իրեն և նոյն իսկ անոնցմէ յարձակում ալ կը կրէ, յուսահատօրէն հեռանալով ասկէ՝ կ'երթայ Բաբերդի կողմերը։

ԽՈՍՐՈՎ Վ. ԱՐԴԱՊԵՏ

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Ֆրանսա եւ Քանատա.— Չինական հատուցումները.— Թրանսվալի մէջ ագարակներուն հրկիզումը։

Լոնտոն, 20 մայիս.— Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովին մէջ փոքր հարցումներ եղան որոնց փոքր պատասխաններ տրուեցան։ Պ. Չէմպըրլէն յայտարարեց թէ ոչ և է տեղեկութիւն չունի՝ շոգենաւային երթեւեկութեան մը հաստատման մասին Քանատայի ու Ֆրանսայի կառավարութիւններուն միջեւ բանակցութիւններ կատարուած ըլլալու մասին։ Գաղթային Նախարարը յարեց թէ արդէն անցեալ տարի շոգենաւային ուղղակի երթեւեկութիւն մը կը կատարուէր Ֆրանսայի ու Քանատայի նաւահանգիստներուն միջեւ և այդ երթեւեկութեան համար տարեկան 250,000 ֆր.ի նպաստ մը յատկացուած էր։ Պ. Պալֆուր ալ ծանոյց թէ Անգլիոյ կողմէ Չինէն պահանջուած հատուցումը մի միայն կը ներկայացնէ պատերազմի համար Անգլիոյ ըրած ծախքերը։ Երեսփոխան մը հարցուց թէ պատերազմական նախարարութիւնը ի՞նչպէս կրնայ հաշտեցնել Հարաւային Ափրիկէի մէջ ագարակներու հրկիզումը՝ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին որոշումներուն հետ։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք պատասխանելով յայտարարեց թէ նոյն Դեսպանախորհուրդին պայմանագրութեան 23րդ յօդուածը կ'արտօնէ թշնամիին ստացուածքներուն քանդումը, երբ պատերազմի պահանջումները անհրաժեշտ ընծայեն։ Պ. Պրոտրիք յարեց թէ անգլիական զօրավարները այդ տեսակ պէտքի մը առջեւ գտնուելով է որ հրամայած են քանդել հեռագրական թելերու կամ երկաթուղիի գիծերու մօտ գտնուած ագարակները։ Երեսփ. Ժողովը յետոյ ձեռնարկեց ելմտացոյցին վիճաբանութեան։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Պայեռ զօրավարին վրայ Անգլիացիներուն կարծիքը.— Գերման սպաներ.— Աւստրիական քաղաքականութիւնը.— հատուցումները։

Լոնտոն, 20 մայիս.— Մորնինկ Բոսթի Չինու թղթակիցը Բաօ-Թինկ-Ֆուէն իր լրագրին ուղղած շահեկան մէկ նամակին մէջ համակրական տողերով կը նկարագրէ Ֆրանսացի Պայեռ զօրավարը և կ'ըսէ.— «Ֆրանսական ընդհանուր բանակատեղին մէջ ճաշելէ և Բաօ-Թինկ-Ֆուի ֆրանսական թատրոնին բազման հանդէսին ներկայ գտնուելէ ետքը, ուր ֆրանսական սպաներ շքեղ ներկայացում մը կազմակերպած էին, հետեւեալ օրը շոգեկառքով ճամբայ ելանք. հաճութեամբ տեսանք թէ Պայեռ զօրավարն ալ մեզի հետ կը ճամբորդէր. կ'երեւայ թէ պիտի հալածէր աւազակներու խումբ մը որ մաս մը երկիրներու մէջ ահ ու սարսափ ազդած էր։ Պայեռ զօրավարը միշտ կը ճամբորդէ. ամբողջ ձմեռը քանի մը օր չմնաց իր բանակատեղին մէջ. բնաւ չի յոգնիր, չանօթենար, չի տաքնար և չի մրսիր։ Խաքի գոյն հագուստ և գլխարկ կը կրէ, որով աւելի անգլիացի սպայի մը երեւոյթը ունի։ Ֆրանսացի զօրավարը կարծես Լորտ Ռոպէրթսի երկուորեակ զաւակն է. կատարելապէս ունի անոր անհուն համբերութիւնը, ճարտարութիւնը և չնորհալի ձեւերը։ Վերջապէս Գերմանացիները իրենք իսկ կ'ընդունին թէ Պայեռ զօրավարը ամէնէն կատարելագործեալ տիպարն է Չին գտնուող ամէն ազգի բոլոր հրամանատարներուն»։ Մորնինկ Բոսթի թղթակցին նամակին մէջ կայ նաև ֆրանսական սպայի մը կողմէ անոր եղած դիտողութիւն մը որ իր արժէքը ունի։ Թղթակիցը կը քննադատէր գերմանական սպային համազգեստը որ բնաւ գործնական չէր. Ֆրանսական սպան սապէս կը պատասխանէ անոր.— «Այո, բայց մի՛ մոռնաք թէ Գերմանացիները առաջին անգամ ըլլալով այդ տեսակ արշաւանք մը կը կատարեն։ Յառաջիկային պիտի տեսնէք թէ ամէն բանի հմտացած են»։ Գերման սպաները Չինու մէջ կը պտտին ձեռքերնին ունենալով փոքր տետրակներ, ուր օտար բանակներու մէջ իրենց տեսած ամէն մանրամասնութիւնները կ'արձանագրեն։

Վիեննա.—Բեսթեր Լոյտ կը յայտարարէ թէ ալ ետ բնաւ գաղտնիք մը չէ թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը մտադիր էր մեծ կարեւորութիւն տալ աւստրեւհունգարական քաղաքականութեան Չինու մէջ, բայց երկրին աջակցութիւնը չվայելելուն համար, այդ մտադրութիւնը մէկ կողմ թողուեցաւ։

—Բէքինի օտար դեսպաններուն վերջին գումարման մէջ, որուն ներկայ գտնուեր են նաեւ չինական պատուիրակները, հաստատուեր է թէ հատուցման վերաբերեալ ելմտական խնդիրները կատարելապէս որոշուած կրնան նկատուիլ։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը ընդուներ է անգլիական այն առաջարկութիւնը թէ հատուցման համար Չինու կողմէ շրջաբերութեան հանուելիք փոխառութեան պարտաթուղթերը — որուն երաշխաւորութիւնը ստանձնելու մասին իւրաքանչիւր տէրութիւն ազատ պիտի ըլլայ — հաւասարապէս պիտի բաշխուին տէրութեանց միջեւ։

ՄԷՑԻ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Ռուսիոյ դեսպանին ներկայութիւնը.— Բեռլինի մէջ տրուած բացատրութիւններ։

Բեդերսպուրկ, 20 մայիս.—Ամէն տարի Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ կայսերք կը տօնեն Ռուսիոյ կայսեր տարեդարձը և Ռուսիոյ կայսրն ալ իր կողմէ միշտ կը տօնէ երկու օտար վեհապետներու ծննդեան տարեդարձները։ Այդ սովորական հանդէսները առիթ մը կ'ըլլան արտայայտելու բարեկամութեան յարաբերութիւններ, որոնք անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր գոյութիւն ունին դրացի տէրութեանց երեք վեհապետներուն միջեւ։ Ուրեմն պէտք չէ կարեւորութիւն տալ օտար լրագիրներուն կողմէ հրապարակ հանուած զրոյցներուն այդ տարեդարձերու մասին և, մանաւանդ, այս տարի Մէցի մէջ կատարուած հանդէսներուն նկատմամբ։ Այդ հանդէսները դիպուածով կատարուեցան մայիս 19ի առջի օրը, և այդ բոլորովին պատահական թուականին պատճառով էր որ ռուսական դեսպան Օսթէն-Սաքէն կոմսը ճաշի հրաւիրուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ։ Այդ տեսակ հանդէսներ միշտ տեղի ունեցած են համանման պարագաներու մէջ։ 1900ին էր որ Ռուսիոյ կայսրը Լուկա կը գտնուէր Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին օրը։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Աէրէնթալ որ զօրահանդէսին ներկայ գտնուելով կայս. սեղանին հրաւիրուեցաւ։ Նոյնը քանի մը անգամ պատահած է նաեւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ որուն վեհապետը միշտ կը հրաւիրէր Ռուսիոյ ներկայացուցիչները, երբ զինուորներու եղած տեղը գտնուէին, մասնակցելու Ռուսիոյ կայսեր համար կատարուած հանդէսներուն։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական կացութիւնը.— Անգլիական զինուորներուն շարժումները.— Անգլիական բանակին թիւը.— Սըր Ալֆրէտ Միլնէր։

Բարեյոյս, 20 մայիս.— Պատերազմի դաշտէն վերադարձող թղթակից մը զինուորական կացութիւնը սապէս կ'ամփոփէ.— «Թրանսվալի հիւսիսային կողմը Պլում զօրավարին յառաջխաղացութեան արդիւնքը եղաւ Պոէրները ետ քշել դէպ ի արեւմուտք, թէեւ անոնց մէկ մասը Զութփանսպերկի հիւսիսային կողմը կը գտնուի։ Տըլարի իր չուրջը հաւաքած է այդ փախստականներէն շատերը։ Էրմէլոյի շրջականերէն բազմաթիւ Պոէրներ Պեթուսի քովէն հեռացան Տըլարիի զօրախումբին միանալու համար։ Այդ պոէր հրամանատարը թէեւ հեծելազօրքեր կազմած է, սակայն ձիերը շատ դէչ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Մեթհուէն ու Պէյլինկթըն անգլիացի զօրավարները միշտ կը յառաջանան՝ հետեւակներու փոքրաթիւ խումբերով։ Երկաթուղիի գիծերու պաշտպանութեան համար պահնորդներու նոր դրութիւն մը հաստատուեցաւ, որով կարելի է առաջ հազար հոգի յատկացնել՝ յարձակողական գործողութիւններու համար։ Օռանժի զինուորները կը հեռանան երկրէն՝ երկաթուղիի արեւելեան կողմէն։ Երկաթուղիին արեւմտեան կողմը պոէրական քանի մը փոքրաթիւ զօրախումբեր կան որոնք անդադար կը թափառին. բայց հարաւային կողմը, ամբողջ երկիրը և Բեղրոսպուրկ կը գտնուին Հէրցոկի ու Պրանդի ձեռքը։ Տէվէթ իր կուսակիցներէն քառասունին հետ, յառաջխաղացութիւն մը կատարեց՝ որ կատարելապէս արտասովոր ճիգ մըն է։ Տէվէթ, Վոլքէն հեռանալէն ետքը, մինչեւ Էրմէլօ դէպ ի հիւսիս գնաց. յետոյ երկաթուղիի գիծը անցաւ Նէյլսթրումի մօտ և յառաջացաւ դէպ ի հարաւային արեւմուտք։ Քանի մը օր կեցաւ Մաքիպոկոյի մօտ. յետոյ դէպ ի Պոշօֆ և Ֆիլիպոլիս ուղղուեցաւ, ուր կ'ըսուի թէ տեսակցութիւն մը ունեցած է Հէրցոկի հետ։

Քարոլինա, 19 մայիս.—Պլում զօրավարը այսօր հոս հասաւ, Բէմպըլ զօրավարին զօրախումբին հետ։ Ուօլթըր Քիչնէր զօրավարին և Բըլթէնէյ գնդապետին զօրախումբերը հաւաքաբար կը գործեն հարաւային կողմը։ Պրնտըն գնդապետին գունդը արեւելեան կողմը կը գտնուի և Պուլլաք զօրավարն ալ դէպուած է Էրմէլոն։ Մայիս 13ին Տուկլաս զօրավարին զօրագունդը դրաւեց Պոէրներու դիրքը Վիթքոմթի մէջ։ Տակաւին յայտնի չեն Պոէրներուն կորուստները։ Անգլիացիներէն երկու սպաներ և չորս զինուորներ վիրաւորուեցան։ Մայիս 16ին ու 17ին Քիչնէրի և Բըլթէնէյի զօրախումբերը ընդհարում մը ունեցան թշնամիին հետ։

Պիէթսդորփ.— Պէյլինկթըն զօրավարին զօրախումբը այսօր Պիէթսդորփ վերադարձաւ՝ իր հետ բերելով գերիներ ու փախստականներ և 15,000 ոչխար ու 1,800 արջառ։ Այդ զօրախումբը նաեւ գրաւած է Բլասի ու Վէրմայի ամրոցները։ Պոէրական փոխադրախումբը ամբողջովին գերի ինկաւ։ Զօրախումբին անցած տեղերուն Պոէրները վնասած կ'երեւան։

Լոնտոն, 20 մայիս.— Լորտ Քիչնէր Բրէթորիայէն հետեւեալը կը հեռագրէ մայիս 20 թուականով.— «Անցեալ շաբթու անգլիական զօրախումբերու կատարած գործողութեանց արդիւնքն է՝ 19 Պոէր սպաննուած, 14 վիրաւորուած, 238 գերի ինկած և 71 անձնատուր եղած. նաեւ 212 հրացան, 105,000 փամփուշտ, 286 սայլ և բազմաթիւ ձիեր ու արջառ գրաւուած»։

Քէփթաուն.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ բազմաթիւ ընդհարումներ կատարուած են։ Պոէրները ընդհանրապէս չեն ուզեր ճակատամարտի մտնել, սակայն յաջողեցան գերի բռնել անգլիական շրջուն պահակախումբեր։

Լոնտոն.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը այսօր սա վիճակագրութիւնը հրատարակեց Հարաւային Ափրիկէ գտնուող անգլիական զինուորներու մասին.

«Մի՛նչեւ մայիս 1, անգլիական զինուորներուն ընդհանուր թիւն է սապէս.— կանոնաւոր զինուորներ՝ 138,002. գաղթային՝ 58,821, Լոնտոն քաղաքին կամաւորներ՝ 23,104 ուրիշ կամաւորներ՝ 9,385, քաղաքապահ՝ 20,104 գումար 249,416 սպայ, ենթասպայ ու զինուոր։ Մայիս 1ին, 72,582 հոգի Անգլիա վերադարձուած էին, որոնց 47,739ը հիւանդ, վիրաւոր կամ անկարող։

—Կ'ըսուի թէ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի լորտութիւն պիտի տրուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

«Ֆիկարօ»յի գործը.— Գողցուած փամփուշտը.— Ալժէի քաղաքապետին օգնականը.— Փաստաբանի մը ձերբակալութիւնը։

Այս միջոցիս Բարիզի առեւտրական դատարանը կը զբաղի այն դատով զոր Ֆիկարօյի ընդհանուր վարիչը բացած է նոյն թերթին վարչական խորհուրդին դէմ։ Պ. Բէրիվիէ դատարանէն կը խնդրէ որ մայիս 24ին տեղի ունենալիք ընդհանուր ժողովին գումարումը չկատարուի, որ Պ. Բէրիվիէի պաշտօնանկութիւնը պիտի վճռէ մասնաւորապէս։ Ֆիկարոյի երկրորդ վարիչ՝ Պ. տը Ռոտէս, որուն հրաժարականը նոյն ժողովին օրակարգին մէջ անցած է, կը պահանջէ վիճաբանութեանց մասնակցիլ։ Սա ստոյգ է որ եթէ այդ ժողովը տեղի ունենայ, տասնըհինգ օր պիտի յետաձգուի, որովհետեւ պէտք եղածին չափ բաժնէթուղթ չի կայ ժողովին վաւերական ըլլալուն համար։ Ֆիկարոյի ընկերութիւնը 19,200 բաժնէթուղթերէ կը բաղկանայ, որոնց 5340ը աւանդ ձգուած են։

—Հավրի մէջ մարդ մը ձերբակալուեր է, որ կ'ամբաստանուի թէ Շալօնի բանակին մէջ փորձուած նոր հրացանի մը մէկ փամփուշտը գողցած է։ Այդ մարդը, երբ հրացանագործ և ելեկտրագէտ ունեցած յարմարութեանց պատճառաւ Շալօնի հրացանաձգութեան վարժարանը դրուած էր իր զինուորական ծառայութիւնը մատուցանելու համար. հոն իւրացուցեր է այդ փամփուշտը։

—Ալժէի քաղաքապետի օգնական Պ. Միօն անցեալ երկուշաբթի օր Բարիզէն Ալժէ հասնելով՝ քաղաքապետարան գընաց և պաշտօնի ելլելով չնորհակալ եղաւ իրեն ընկերակցող բարեկամներուն։ Այդ պահուն, կին մը ձերբակալուեցաւ խռովարար աղաղակներ արձակած ըլլալուն համար։ Պ. Միօն ոստիկանատուն գնաց, ձերբակալեալ կնոջ ազատ արձակուիլը խնդրելու համար, բայց վէճի բռնուեցաւ կեդրոնական գործակալին հետ, որ ձերբակալեց զայն։ Իրիկուան, Ընդհանուր դատախազին հրամանագրով, Պ. Միօն բանտարկուեցաւ ոստիկանական պաշտօնեայ մը նախատած ըլլալուն համար իր պաշտօնի կիրարկութեան միջոցին։

—Բարիզի դատարանին մէջ փաստաբան Պ. Շարլէն, որ Բարիզի մէկ լիսէին մէջ հսկողի և դաստիարակի պաշտօն վարած է ասկէ առաջ, անցեալ երկուշաբթի օր ձերբակալուեր է։ Պ. Շարլէն որ իբր Եղեռնադատ Ատեանի փաստաբան Բանամայի դատին մէջ նախկին երեսփոխան մը պաշտպանեց, բառարանի մը հրատարակութեան մէջ կարեւոր գումար մը կորսնցուցած էր։ Ուստի իր նիւթական անձուկ կացութեան առաջքն առնելու համար՝ իրեն վստահուած 40,000 ֆրանքի գումարը իւրացուցած էր։ Վստահութեան չեղծումի դատ բացուեցաւ իր դէմ։ Պ. Շարլէն Եգիպտոս փախաւ, ուր ձերբակալուելով Բարիզ բերուած ու բանտարկուած է հիմա։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ ելմտական բարւոք կացութիւնը.— Հասոյթի աւելցուկը.— Երկրին դրամական ընդհանուր վիճակը։

Իտալիոյ ելմտական կացութիւնը շատ գոհացուցիչ է, ինչպէս կը յայտարարէ Գանձային Նախարարը։ Այս տարուան գլխաւոր հասոյթները 1645 միլիոն ֆր.ի հասած են։ Այդ գումարին վրայ պէտք է աւելցնել երկրորդական հասոյթները, որոնք 105 միլիոնի գումար մը կը ներկայացնեն, և անցեալ տարեշրջանին հետ բաղդատելով չեն աւելցած։ Այդ թիւէն 28 միլիոն պէտք է անջատել Նաբոլիի և Հռոմի ներքին մաքսերուն համար, որոնք ուղղակի կը գանձուին կառավարութեան կողմէ, և այս վերջինը նոյն քաղաքներուն կը դարձնէ այդ տուրքերը։ Այսպէս հասոյթներու գումարը, փոխադրութիւնները մէջը չհաշուելով, 1722 միլիոնի կը հասնի, որուն դիմաց կը գտնուի 1698 միլիոն ծախք, հաշուելով նաեւ նոր քուէարկուած ու քուէարկուելիք օրինագիծերու սահմանած ծախքերը։ Հետեւաբար, 24 միլիոնի հասոյթի աւելցութիւն կայ. բայց նախարարը այդ գումարին վրայ չէ հիմնուած՝ ելմտացոյցին նոր կացութիւնը նկատի առնելու համար։ Նախարարը հաստատուն հասոյթներուն վրայ միայն յոյս դրած է. զեղչած է ցորենի բացառիկ ներածութիւններէ առաջ եկած հասոյթները, որոնք 22 միլիոնի կը հասնին։ Այսպէս, հասոյթի աւելցութիւնը 2 միլիոնի կ'իջնէ։ Ծախքերու գումարին մէջ կը գտնուին 15 միլիոն Չինու արշաւանքին համար, որոնք պարագայ տարեշրջաններու ելմտացոյցին մէջ չպիտի անցնին ա՛լ։ Միւս կողմէ, ամէն տարի, գրեթէ 7 միլիոն կ'աւելնան ծախքի գումարները, հետեւաբար պէտք է 10 միլիոն հասոյթի աւելցութիւն մը նկատողութեան առնել։ «Այս արդիւնքը մանաւանդ սա պատճառաւ գոհացուցիչ է, որովհետեւ ելմտացոյցին լաւ ուժերովը կրցինք դիմակալել երկաթուղիի չինութեանց և պարտքին ամորթիսմանը՝ հրապարակէն պարտաթուղթերը գնելու եղանակով։ Այս պարագաներուն մէջ, Իտալիոյ գանձային վիճակը շատ գոհացուցիչ է. իր մետաղադրամի պահեստը մեծապէս աւելցած է։ Գալով երկրին դրամական պայմաններուն, բարւոքուած են թղթադրամներու նուազումովը, մինչ իրենց մետաղադրամի պահեստները գրեթէ 200 միլիոնի յաւելում մը կրած են։ Այս կացութիւնը յոյս կը ներշնչէ թէ ոչ հեռաւոր ժամանակի մէջ սակադինը պիտի վերնայ. արդէն գանձային նախարարը այս պահուս կ'ուսումնասիրէ այն միջոցները, որով կարելի ըլլայ չահադէտ տարրերուն գործողութիւնները մեղմացնելու և դրամական փոքր չրջաբերութեան պայմանները բարուոքելու։

ԲԱՐԻ ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐԸ

Պ. Քարնէկիի վեհանձնութիւնը.— Տասն միլիոն ֆր.ի նուէր մը։

Լոնտոն, 20 մայիս.— Պ. Անտրիւ Քարնէկի, բարի միլիոնատէրը, այսօր ալ, իր միլիոններէն քանի մը միլիոններ զատեց. այս անգամ մատենադարանները չեն որ կը նպաստաւորուին միլիոնատէրին վեհանձնութենէն, այլ համալսարաններն ալ. երգիծաբան մը կ'ըսէր թէ ատոնք ալ տուներ են ուր գիրք կարդացողները կը հաւաքուին։ Ինչ որ ալ ըլլայ, բարի միլիոնատէրը մտածած է որ աղէկ բան մը չէ կարգ մը ստահակներու թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն եւայլն ուսուցանելու համար նպաստ տալ. հետեւաբար յիսուն միլիոն ֆր.ի գումար մը նուիրած է, որպէսզի Սկովտիոյ չորս համալսարաններուն մէջ՝ Էտինպուրկ, Կլասկօ, Ապէրտին ու Սէնթ-Անտրէ դաստիարակութիւնը ասկէ վերջը բոլորովին ձրի ըլլայ։ Սակայն պայման դրած է որ Սկովտիացիները՝ իբր հայրենակիցները՝ միայն օգտուին այդ առատաձեռնութենէն. իսկ անգլիացի, գաղթածին ու օտար ուսանողները ըստ առաջնոյն վճարում պիտի ընեն։ Անցեալին նման, քննիչ յանձնաժողով մը պիտի որոշէ ուսանողներու ընդունելութիւնը կամ մերժումը, հիմնուելով անոնց հմտութեան աստիճանին վրայ, բայց հարուստ ու աղքատ ամէնքն ալ հաւասարապէս պիտի խմեն մտաւորական ամենաջինջ աղբիւրէ մը։ Բարի միլիոնատէրը, բնականաբար, բոլոր Սկովտիացիներուն օրհնութեանը կ'արժանանայ։ Պ. Քարնէկիի այցելութիւնը վայելելու համար քանի երեք քաղաքներ իրարու հետ կը մրցին։

ՈՒՈՒԼՈՒԻՉԻ ՏՐԱՄԸ

Վեցեակ ոճիր Պըրլէր յիսնապետին.—Մարդասպանին անտարբերութիւնը.— Չուզեր բացատրութիւն տալ։

Լոնտոն, 20 մայիս.—Այս իրիկուան ալ նոր մանրամասնութիւն մը չկայ այն ահարկու տրամին վրայ որուն երէկ իրիկուան թատր հանդիսացաւ Ուուլուիչ (տե՛ս երէկուան Արեւելք՝ի մէջ)։ Այդ տրամը կարծուածէն շատ աւելի արիւնալի եղած է։ Պըրլէր յիսնապետը իր հինգ զաւակները սպաննած է ռէվոլվէրով։ Տղաքը ու անոնց աղջիկը 12, 10, 8, 4 և 2 տարեկան էին։ Նաեւ անդրանիկ աղջիկը՝ 13 տարեկան, ծանրապէս վիրաւորուեցաւ և հոգեվարք է հիւանդանոցին մէջ։ Պըրլէր յիսնապետը այնքան արագօրէն գործած է իր ոճիրը որ քանի մը ժամուան մէջ իր վեց զաւակներէն հազիւ մէկը ողջ մնացած է։ Խեղճ զոհերը վայրկենապէս մեռած են ռէվոլվէրի իւրաքանչիւր գնդակէ։ Ոստիկանութիւնը երբ դրացիներէն իմանալով ոճրին վայրը փութաց, դիակները արդէն պաղած էին։ Մարդասպանը, անգլիական օրէնքին համաձայն, այսօր ներկայացաւ ոստիկանական դատարանին։ Պըրլէր յիսնապետը 42 տարեկան է և քանի մէկ տարի ծառայած անգլիական բանակին մէջ, Հարաւային Ափրիկէէն նոր դարձած էր։ Յիսնապետին պետերը շատ լաւ ծանօթութիւններ կու տան անոր մասին. կ'ըսուի նաեւ թէ բարի ամուսին մըն է։ Հայրը, Իռլանտացի նախկին ազնուական մը, Լորտերու ժողովին անդամ եղած է։ Պըրլէր շատ հանդարտ էր ոստիկանութեան առջեւ. առանց դժուարութեան խոստովանեցաւ իր վեցեակ ոճիրը. նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց իր զաւակներուն մահը վայրկենական ըլլալուն համար։ Հարցուեցաւ իրեն թէ ինքզինք պաշտպանելու համար ըսելիք մը ունի՞։ «Ոչ պատասխանեց, վասն զի վրաս ծանրացած ամբաստանութիւնը ճիշդ է»։ Ոճրին շարժառիթը մինչեւ հիմա յայտնի չէ։

ԱՆԼՈՒՐ ՈՃԻՐ ՄԸ

Վայրագ հայր.— Իր աղջկան դիակը կը բռնաբարէ.— Ժողովուրդին զայրոյթը։

Բարիզ 20 մայիս.— Ամէնէն հետեւեալ ահռելի ոճիրը կը հաղորդեն.— Անլուր ոճիր մը այս առտու ընդհանուր վիշտ պատճառեց Բանէէթ փողոցին մէջ։ Հիւսիսային երկաթուղիի գործաւորներէն Ալֆրէտ Տիւրան, 41 տարեկան, սպաննեց իր տասնըհինգ տարեկան աղջիկը՝ Լիւսի և յետոյ անոր մարմինը լլկեց։ Ալֆրէտ, իր ոճիրը գործելու համար, կինը ու տասը տարեկան տղան առնէն հեռացուցած էր։ Երբ կինը՝ Նախազգացումէ մը թելադրուած տուն դարձաւ, ոճրագործը փախաւ։ Ոստիկանութիւնը իմանալով անոր տունէն ինկաւ և վերջապէս ձերբակալեց։ Ալֆրէտ, առանց ընդդիմութիւն ցոյց տալու, անձնատուր եղաւ և ըսաւ.— «Աղէկ ըրիք զիս ձերբակալելով, վասն զի ճեպընթաց կառախումբին տակ պիտի նետուէի»։ Ալֆրէտ Ամէն իր աղջկան դիակին քով տարուելով, ըսաւ.— «Մեծ ոճրագործ մըն եմ, բայց ցաւ մը միայն ունիմ այն թէ ի՛նչու չկրցայ կինս ալ սպաննել»։ Խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան ոճրագործը բանտ տանելու համար, վասն զի ժողովուրդը այնչափ զայրացած էր որ քիչ մնաց զայն սպաննէր։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը, կէս օրին, նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդիսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Սպանիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատարը, զինուորական, կցորդը և Աթէնքի ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Ֆրանսական դեսպանատան առաջին թարգմանը, նաւային կցորդը և քանի մը հիւրեր, պապական նուիրակը և Գերմանիոյ դեսպանատունէն քարտուղար մը։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ չնորհուած արտօնութեամբ, Սպանիոյ դեսպան տը Բամբօ Սակրատօ մարքիզը, Միջերկրականի ռուսական նաւաբաժնին նախորդ հրամանատար Պիրիլէվ ծովակալը, որ իր երկիրը վերադառնալու առթիւ Կ. Պոլիս եկած է՝ Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Չէրպաչէվի հետ, և պապական նուիրակ մոնսէնեօր Պոնէթթի պատիւ ունեցան զատ զատ և ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան»։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւաբաժնին նախորդ հրամանատար Պիրիլէվ ծովակալը երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան և կայս. անձնական սպայակոյտին մէջէն Շաքիր փաշայի ու սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Ծովակալը, երէկ, Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած միջոցին, չնորհակալութիւն մատոյց՝ օսմ. ջուրերը գտնուած պահուն օսմ. պաշտօնեաներուն կողմէ իրեն նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Ծովակալը, այսօր, եւրոպական կառախումբով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

— Պիրիլէվ ծովակալը, առջի օրը, Չէրնոմորէց պահականաւով կղզիները գացած ատեն, Հէյպէլի ցամաք ելաւ ու այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Յունաց Նախորդ Պատրիարքին ու Սերպիոյ դեսպանին։ Յետոյ Պէօյիւքտէրէ գնաց ռուսական դեսպանատան ամարանոցին պարտէզը պտըտեցաւ. իրիկուան Բերա դառնալով ներկայ գտնուեցաւ Ռուսիոյ ընդհանուր հիւպատոսին կողմէ տրուած հացկերոյթին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Ծովային պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը, Արմսթրոնկի զինագործարանին մէջ չինուելիք օսմ. երկրորդ կարգի զրահաւորին նկատմամբ, տեղեկագիր մը մատոյց կայս. պալատ։ Վեհ. Սուլթանը հրամայեց թէ հարկ է որ զրահաւորի մը չինութենէն առաջ անոր մէկ փոքրադիր նմոյշը պատրաստուի. կայս. այդ Իրատէն չուտով պիտի գործադրուի և նմոյշը պիտի ներկայացնէ նաեւ զրահաւորին պատրաստութիւնը և ուրիշ մանրամասնութիւնները։ Նմոյշը Վեհ. Սուլթանին մատուցուելէ եւ կայս. հաւանութեան արժանանալէ ետքը, պիտի ձեռնարկուի զրահաւորին չինութեանը։ Ծովային նախարարութիւնը կայս. այդ Իրատէն հաղորդեց Արմսթրոնկի ներկայացուցիչին որ ըստ այնմ հարկ եղած զեկոյցը ըրաւ նոյն զինագործարանին։ Շինուելիք զրահաւորը պիտի ունենայ 355 ոտք երկայնութիւն, 68 լայնութիւն, 40 խորութիւն, 9000 թոնօ տարողութիւն։ 36 թնդանօթ և թորփիլ արձակելու երկու խողովակ. զրահաւորը պողպատէ պիտի չինուի։ Աշտարակաւոր և պողպատէ երկու կայմեր պիտի ունենայ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Յունաց Պատրիարքական ընտրութեան ընտրողական ժողովը մայիս 19ին կամ 23ին պիտի կազմէ իր առաջին նիստը։ Կ. Պոլսոյ թեմին պատուիրակները՝ 18 հոգի՝ երէկ առտու Պատրիարքարանին մեծ սրահին մէջ գումարուեցան Տեղապահ Տ. Նաթանայէլի նախագահութեամբ։ Ն. Սրբազնութիւնը պարագային յարմար բանախօսութիւն մը արտասանեց։ Թաթավլայի պատուիրակ Տօքթ. Մաքրիտիս, Քոնսթանթէն Գարաթէօտօրի էֆ.ն և Պ. Համբուլոն իբրեւ ընտրելի ներկայացնելով. ըսաւ թէ Կ. Պոլսոյ թեմին պատուիրակներուն ընտրութիւնը եթէ քանակութեամբ չի կրնար մեծ ազդեցութիւն մը ընել վերջնական արդիւնքին վրայ, գոնէ մեծ կարեւորութիւն մը ունի, վասն զի Կ. Պոլսոյ Օրթոտոքս ժողովրդեան զգացումները ցոյց պիտի տայ բացորոշ կերպով։ Հետեւաբար ժողովը պէտք է այն տեսակ անձեր ընտրէ որոնք մարմնացնեն ժողովրդեան գաղափարները։ Յետոյ քուէարկութիւն կատարուելով 28 քուէարկուներու 26ին քուէովը Քոնսթանթէն էֆ. Գարաթէօտօրի և Պ. Համբուլօ՝ երկուքն ալ նախկին Պատրիարք Տ. Եօաքիմի կուսակցութենէն՝ Կ. Պոլսոյ թեմին պատուիրակ ընտրուեցան՝ Պատրիարքական ընտրութեան ժողովին մասնակցելու համար։ Յունաց Պատրիարքարանին Խառն ժողովը երկուշաբթի օր պիտի գումարուի՝ Պատրիարքարանի պատուիրակները ընտրելու համար որոնք նոյնպէս պիտի մասնակցին ընտրական ժողովին։

—Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Նաթանայէլ, առջի օրը, Եէնիգիւղ երթալով այցելութիւն տուաւ Լօղոֆէթ պէյի, Պ. Լ. Զարիֆի և Պ. Ի. Էվկէնիտիի։ Տեղապահը յետոյ Թարապիա գնաց և այցելութիւն տուաւ տեղւոյն մետրապոլիտին։

ՊԱԼԱԹՈՒ պուլկարական եկեղեցիին մէջ, երէկ առտու, հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան Ս. Կիւրիլոսի և Մեթոտիոսի տօներուն առթիւ։ Էկզարք Տ. Եօսիֆ Սրբազան հանդիսաւոր պատարագ մատոյց։ Ներկայ էին պուլկարական գործակատար Պ. Կէչով, բոլոր պաշտօնեաները և պուլկար երեւելիները։ Պ. Կէչով յետոյ իր պաշտօնատեղին մէջ չնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեց։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Երէկ առտու Իզմիրի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ 1901 տարուան ելմտացոյցին մէջ 93 ու կէս միլիոն ֆր. հասոյթ և 96 միլիոն ֆր. ծախք նշանակուած է, որուն 21 միլիոնը զինուորական ելմտացոյցին և 31 միլիոնը հանրային պարտքի տոկոսին ու գլխավճարին համար։ Սոֆիայի լրագիրներէն ոմանք կը գանգատին թէ ելմտացոյցին մէջ եղած խնայողութիւններուն հակառակ, ծախքերը անցեալ տարուանէն մէկ միլիոն ֆր. աւելի են։

ՍԵՂԱՆ.— Պ. Բալի Սթէֆանովիչ, երէկ, Մօտայի իր տանը մէջ սեղան մը տուաւ ի պատիւ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին։ Ներկայ էին նաեւ դեսպանատան պաշտօնատարները։ Հրաւիրեալները Թոփխանէէն Գաղգաւիզ գացին Պ. Սթէֆանովիչի շոգեմակոյկովը։

ՊԱՄՐԱՍԻ մէջ, երկուշաբթի օր, ժանտախտէ մէկ մահ պատահեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատունը, յառաջիկայ չաբթուն վերջերը, Պէօյիւքտէրէի ամարանոցը պիտի փոխադրուի։

ՍԿԻՒՊԻ պուլկարական առեւտրական գործակալ կարգուեցաւ Պ. Տանէլ Ս. Եուրուքով, նախկին քաղաքապետ Ֆիլիպէի և անդամ Սոպրանիէի։ Քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նահանգին Իտարէի ժողովին անդամ ընտրուեցան Բէքթէշ փաշա և Մկրտիչ էֆ. Գարակէօզեան, յաջորդելով այն երկու անդամներուն որոնց պաշտօնավարութեան պայմանաժամը աւարտած է։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանապետութեան և Թեկանիի նաւահանգիստին չինութեան յանձնառու Պ. Բէէթրօ Պիանքէթթիի միջեւ վէճ մը ծագեցաւ։ Այս վերջինը 14,000 ֆր. կը պահանջէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Ասր լրագիրը կ'ըսէ թէ տեղւոյն հրեայ հասարակութիւնը կը գանգատի աղջկանց վարժարաններուն մէջ թուրքերէն չաւանդուելուն համար։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ Բիւշտիէ ու Իտատիէ վարժարաններու չրջանաւարտներուն համար արհեստանոցի մը հաստատումը ծրագրուած և առաջարկուած է անոր ծախքերուն յատկացնել քիւէի և սպանդանոցի տուրքերը։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը, սակայն, նկատելով որ այդ տուրքերը ելմտական գանձուն կը վերաբերին, մերժած է այդ առաջարկութիւնը, յարելով որ արհեստանոցին ծախքերուն համար պէտք է հասոյթի ուրիշ աղբիւր մը գտնել և ըստ այնմ տեղեկագրել։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց իր պաշտօնեաներուն հանգստեան թոշակի սնտուկին կանոնագրին նկատմամբ կարգ մը փոփոխութիւններ ընել։ Այդ մասին տրուելիք որոշումը Բ. Դրան պիտի մատուցուի։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը գրեց զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան որ շուտով բժիշկ մը ղրկուի Հիւսնիմանսուր գաւառակը, որ բազմամարդ տեղ մը ըլլալով տակաւին վիլայեթ բժիշկ մը չունի։

ՔՈՆԿՈՒԼՏԱՔԻ մէջ (Սեւ ծով) մաքսատան պաշտօնեայ մը պիտի գտնուի չորս հարիւր ղրուշ ամսաթոշակով, վասն զի այդ տեղը հանքածուխի կարեւոր կեդրոն մը ըլլալով բազմաթիւ օտարականներ կ'երթեւեկեն։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նոր կառավարիչ Մէհմէտ Ճէվատ պէյ քանի մը օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ փոխանորդ Տ. Արսէնիոս, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Մէհմէտ Ճէվատ պէյի և ողջերթ մաղթեց։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.—Վաճառականներէ ոմանք գանգատագիր մը մատուցեր են ձեռնհաս պաշտօնատանց, յայտարարելով որ Կ. Պոլսոյ քարափներու Ընկերութիւնը, ժամանած ապրանքներուն համար, քարափի տուրքէն զատ մթերանոցի (արզիէ) տուրք ալ կ'առնէ. մինչ կողմէ մաքսատունն ալ այդ ապրանքներէն մթերանոցի տուրք կը պահանջէ։ Իգտամ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այդ մասին։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ.—Օտար երկիրներէ Իզմիր գաղթող Հրեաները երախտագիտական ուղերձ մը մատուցին կայս. պալատ՝ իրենց նկատմամբ եղած կայս. շնորհներուն համար։

ԳՈՆԵԱՅԻ նահանգին Գոչհիսար գաւառակին գայմագամ Ալի Րիզա փաշա, կ'ըսէ Իգտամ, դատաստանի պիտի ենթարկուի։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Պէրլինի Թանգարանին տնօրէններէն Պ. Տէյէջ արտօնութիւն ուզած է հնագիտական խուզարկութիւններ կատարել Պաղտատի նահանգին Տիվանիէ գաւառին Ֆարա և Էպուհեթայ անուն բարձունքներուն վրայ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին Թորթում գաւառակին կառավարական պաշտօնատանին շէնքը հինցած ըլլալով պիտի նորոգուի։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը, անցեալ ապրիլ ամսուն, բժշկական քննութեան ենթարկուելու համար դիմած են 1295 իսլամ, 419 յոյն, 228 հայ, 110 հրեայ և 19 օտար հպատակ տղաք ու կիներ՝ գումար 2071։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ գիտուն մը կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեց Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ հնագիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար։

ԱՖԻՈՆԻ բերքը Գոնեայի նահանգին մէջ այս տարի առատ պիտի ըլլայ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պարոն ֆոն Պրաուն, իր կնոջ հետ, երէկ իրիկուն Վիեննա ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատունը տեղեկագրեց Բ. Դրան թէ Տրապիզոնի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս կարգուած է Միրզա Րագի խան, փոխանակ Եսատուլլահ խանի որ ուրիշ տեղ փոխադրուած է։

ՔԻՐՄԱՆՇԱՀԻ (Պարսկաստան) օսմ. հիւպատոս Նէճիպ պէյ մեռեր է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Լ. Հէրըլտ կը պատմէ թէ Սէլանիկցի հրեայ մավաճառը՝ Մոիզ Նամիաս տակաւին Եորկաքի աւազակապետին խումբին ձեռքը կը գտնուի։ Եորկաքի չորս հազար ոսկիի փրկանք կը պահանջէ։ Ոստիկան-զինուորները կը հալածեն այդ աւազակները։

ՊԱԼԹԱ ԼԻՄԱՆԻ ՈՃԻՐԸ.—Բերայի ոստիկանութիւնը, կ'ըսէ Հագիգաթ, հաստատեց սպանեալին ինքնութիւնը. Նաեւ հաստատուեցաւ թէ ոճրին հեղինակներն են իբրեւ կասկածելի ձերբակալուած հինգ անձերը։

ԳՌՋԳՈՒԼԷԻ բայերը, երէկ իրիկուն, ուշ ատեն, չոգենաւակի մը կաթսան պայթեցաւ և մեքենան դադրեցաւ, որով չոգենաւը հոսանքէն քշուեցաւ, բայց մութը կոխած ըլլալով ո՛եւ է վտանգ ըլլալը կարելի չեղաւ տեսնել։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Ղալաթիոյ Բէզէսթէն Բազարի կողմը կից և ամբոխ ծախող հայ մը խեղդուած գտնուեր է։ Իգտամ կը հերքէ այդ լուրը, ըսելով որ այդ անձը Գուլէգարուի մօտ կիրի խանութ մը բնակող Պիթլիսցի հայ մըն է՝ Զաֆէր՝ 70 տարեկան որ սրտի կաթուածէ յանկարծամահ եղած է, ինչպէս հաստատած են բժիշկները։

ՋԵՐՄ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Հաճութեամբ կ'իմանանք թէ O Կրաճ մակազէն վաճառատունը (Բեռա, Մեծ Փողոց, բասած Հոլաթա-Սէրայ), որ կարճ ժամանակի մէջ յաջողեցաւ հասարակութեան վստահութիւնը ու համակրութիւնը շահիլ, հիմա Բարիզի մէջ մասնաւոր ներկայացուցիչ մը ունի, որ նոյն վաճառատան կը հայթայթէ վերջին նորաձեւութեան համաձայն մետաքսեղէն և բրդեղէն ապրանքներ։ Հետեւաբար, յիշեալ վաճառատան տնօրէնութիւնը ի վիճակի է իր բազմաթիւ յաճախորդներուն ամէն ատեն հայթայթելու ճաշակաւոր, վայելուչ ու տոկուն նորաձեւ ապրանքներ։ Այս պարագային մէջ, չարժեր որ գնորդները մէկ վաճառատունէ միւսը պտըտելու վերեւ յիշուած բոլոր յատկութիւններով ապրանքներ գնելու համար, այլ ուղղակի դիմելու O Կրաճ Մակազէն, առաջուց վստահ ըլլալով թէ գոհ պիտի մնան։ Այս մասին գաղափար մը կազմելու համար կը բաւէ վաղը, կիրակի, ակնարկ մը նետել նոյն վաճառատան ցուցափեղկերուն վրայ, ուր պիտի ցուցադրուին վերջերս հասած ապրանքներուն մէկ մասը, իսկ յաջորդ օրն ալ, երկուշաբթի, բոլոր ապրանքներու մեծ ցուցադրութիւն մը տեղի պիտի ունենայ։

Վաճառատան Տնօրէնութիւնը հասարակութենէն կը խնդրէ որ իր ներկայութեամբ պատուէ։ Աւելորդ է, նմանօրինակ վաճառատուններ քաղաքերնիս արժանի են և տարակոյս չունինք թէ մեր ընթերցողները իրենց նախընտրութիւնը պիտի տան O Կրաճ Մակազէնի։

ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ.—Շրմիզրի Ուէյիվէր սէլ վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ ամառուան եղանակին առթիւ 10 օրուան համար ցուցադրութիւն մը կազմակերպած է, 10/23 մայիս հինգշաբթի օրէն սկսեալ։ Կը բաւէ որ ընթերցողը ակնարկ մը նետէ չորրորդ երեսը հրատարակուած ընթացիկ գիներուն վրայ, համոզուելու համար թէ որքան մեծ ու կարեւոր առիթ մըն է ասիկա։ Մանաւանդ հիմա, ամէն ոք պէտք է օգուտ քաղէ ներկայ առիթէն։ Այս ցուցադրութեան միջոցին, ամէն ապրանք գնող իրաւունք պիտի ունենայ չորս շալիկ գնել, շալիկներու վերջին ցուցադրութեան զեղչուած գներով։ 3—6

SIROP DE RAIFORT.

Տղոց աւշային հիւանդութիւնները, ինչպէս՝ ածգունութիւն, մսոյ թուլութիւն, վզի խոյլերու խլումը անմիջական կերպով կ'անհետանան Սիրօ տը Ռէֆօր իօտէ տը Կրիմօ եւ Ընկ. անուն առաջնակարգ դեղիչ օշարակով, որ Ընդգծութեան դէմ գործածուած բոլոր հիւթէն զատ իր մէջ կը պարունակէ նաեւ իօտը այն բնական վիճակին մէջ, որ ջրկոտեմին մէջ կը գտնուի և որ այնքան նպաստաւոր է առողջութեան։

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսի մեր թղթակիցը կը գրէ.— «Ապրիլ 15ին Ախալքալաքի հասարակական ժողովարանի ամառնային թատրոնի մէջ, տեղական թատերասէրներու խումբը ներկայացուց «Երկու Սիրահար» և «Սուտ Ճգնաւոր» խաղերը, ի վերջոյ տեղի ունեցան տոմնային պարեր ալ։ Ներկայացումը շատ յաջող անցաւ։ Մասնաւորապէս շնորհակալութեան արժանի են Տ. Տ. Յովհաննէսեան և Գ. Գօբրիէլեան, որոնք բոլոր դժուարութեանց յաղթելով՝ սիրով յանձն առին մասնակցիլ ներկայացմանը, որուն յաջողութիւնը գլխաւորապէս կախուած էր յարգելի տիկիններու աջակցութենէն։ Մուտքը բաւական լաւ էր. թատրոնը լեցուն էր հայ հասարակութեամբ, որ սպասած տպաւորութենէն աւելին ստանալով՝ գոհ սրտով հեռացաւ թատրոնէն։ Ներկայացումէն գոյացած զուտ արդիւնքի մէկ մասը յատկացուեցաւ անբերրիութենէ վնասուած գեղացիներուն օգտին։»

—Ուսումնական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ, Ղալաթիոյ և հետեւեալ որոշումները տրուեցան.— 1. Ներկայ շրջանի ուսուցչական ընտրելիներու Քննիչ Յանձնաժողովոյ կողմութեան և պաշտօնին կիրառութեան մասին խորհրդակցութենէ մը ետքը որոշուեցաւ. Ա. Հրահանգ տալ Յանձնաժողովին, որպէս զի Կազմական Կանոնագրին 33րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, անցեալ տարուան առաջին քննութեան մէջ անյաջող եղող ընտրելիները, 1902 յունիսին միայն ընդունուին երկրորդ քննութեան։ Բ. Այն ուսուցիչները և ուսուցչուհիները որոնք թէեւ վկայական չունէին, բայց արդէն պաշտօնի վրայ գտնուելով, մասնաւոր կարգադրութեամբ մը արտօնուած էին մինչեւ ներկայ դպրոցական տարւոյ վերջը մնալ իրենց պաշտօնին վրայ, այնպիսիներն ալ այդ ժամանակէն ետքը չկարենան այլեւս պաշտօնավարել, առանց վկայական ունենալու ձեռքերնին։ 2. Գաւառական մէկ քանի կարեւոր կեդրոններու ազգ. վարժարանաց համար պաշտօնեաներ խնդրուած ըլլալով, յանձնուեցաւ դիւանին որ եթէ վկայեալ ընտրելիներ կան, անոնց մէկ ցուցակը ներկայացնէ իրեն։ 3. Որոշուեցաւ Խորհրդոյ 165 նիստերու ատենագրութեանց վերջնական ընթերցումը և վաւերացումը կատարել, սկսեալ յառաջիկայ ուրբաթէ։ Զբաղեցաւ նաեւ 10ի չափ տեղական և գաւառական կրթական մասնաւոր խնդիրներով։

—Հին գերեզմանատան վերաբերեալ խնդրոյ մը համար Վանէն տեղեկագիր մը ղրկուած է Պատրիարքարան։ Խառն Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ կարդալով զայն, որոշեց հարկ եղած դիմումը ընել։

—Երբեմն Սսոյ միաբան Նէօքեան անուն անձը Կիլիկիոյ Տեղապահէն մօտ պաշտպանութիւն գտեր է իբր եկեղեցական։ Պատրիարքարանէն Տ. Կիրակոս եպիսկոպոսին հեռագրուեցաւ թէ այդ անձը կարգալոյծ եղած է։

—Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանը, կ'ըսէ Սէրվէթ իր երէկուան թիւին մէջ, այժմ զբաղած է Պորտուգալի կնոջ մը պահանջքի խնդիրովը։ Այս կինը ասկէ առաջ Պորտուգալի երեցութեան պէտքերուն համար 113 ոսկիի փոխատուութիւն մը ըրած էր Մխիթարեան միաբան Հ. Սերովբէ Ալպտուլլահեանի։ Այդ, որովհետեւ կնոջ տրուած ստացագիրը Պորտուգալի Հայ Հռոմէականաց թեմին կնիքը կը կրէ, խնդիր եղած է թէ այդ դրամը Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարա՞նը պիտի վճարէ թէ Մխիթարեան Միաբանութիւնը։ Յայտնի է թէ Պորտուգալի թեմը Մխիթարեանց իրաւասութեան տակ կ'իյնայ։

—Պատրիարքարանի և Ս. Երուսաղէմատան մէջեւ գտնուած հին շէնքը վար կ'առնուի և գետինը պարզելէ պիտի վերածուի։ Պատրիարքարանը Երուսաղէմատան ծախած է այդ շէնքը, մէկ ոսկի անհամեմատելի գումարի փոխարէն։

—Պալըքլըի ազգ. գերեզմանատունը որմափակելու գործը փութով առաջ կը տարուի. մինչեւ հիմա երեք հարիւր կանգուն պատ շինուած է։ Խառն Ժողովին որոշումով, Պատրիարքարանէն ժապաւէնեալ տոմար մը պիտի յանձնուի գերեզմանատան որմափակման յանձնաժողովին, նպաստ հաւաքելու համար բարեսէր ազգայիններէ։

—Ուլիոյ մէջ ազգ. եկեղեցիի յատկացուած շէնքը, տեղւոյն Հայ Հռոմէականներուն կողմէ խնդրոյ առարկայ եղած ըլլալով, Ազգ. Պատրիարքարանի զեկուցուած է։

—Բիւրակնի այսօրուան թիւին բովանդակութիւնն է.— Տերեւը.—Յակոբոս Հ. Ճէճիզեան։ Նորաշխարհիկ Նամակին առթիւ. Արձակ Բերթուած. «Պոսֆորը».— Եղիա Տէմիրճիպաշեան։ Ընթացիկ Նիւթեր. Գաւառային Վարժապետ մը.— Արմէն Գնուն։ Որն է ճշմարիտ բարոյականը.— Յ. Ա. Փ. Գրական խօսքեր.— Խոսրով Բէչիչեան։ Մայիս մէկի մտածումներ.— Լեւոն Բիբիճեան։ Մտածումներ. Ճշմարիտ մարդ ըլլալու պայմանները.— Ա. Կ. Քաղաքական Տեսութիւն.— Մ. Շ. Ազգային։ Այս թիւով կը սկսի քերթուած մը՝ «Առաջին մարդիկը Լուսնի մէջ»։

ՄԵՐ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ

Մեր ընթերցողներուն հաճելի լուր մը տալու վստահութեամբ, կը փութանք ծանուցանել թէ յառաջիկայ երկուշաբթիէն սկսեալ՝ մեր վաղեմանօտ աշխատակիցը, Arès, պիտի սկսի իր շաբաթական յօդուածները որոնք ախորժով կարդացուած են միշտ։ Եղիա էֆ. Տէմիրճիպաշեանէն ետքը, որ գրական պզտիկ գոհար մը, Մանրանկար մը ունի մեր այսօրուան Ա. երեսին մէջ և որուն աշխատակցութիւնը կը յուսանք վայելել այսունհետեւ, Arès-ի Ազգ. Քրոնիկներուն վերսկսումը, կանոնաւորապէս ամէն երկուշաբթի, Արեւելքի նիւթերուն այլազանութիւն մը ընծայելու պիտի ծառայեն։ Մ. Նաթանեան էֆ. ալ, որուն ձեռնհասութիւնը ծանօթ է, երեքուրեք սկսաւ Քաղաքական Տեսութիւններու շարք մը, որ պիտի շարունակուի ամէն շաբթու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արմաշու Դպրեվանուց

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ յառաջիկայ Հոգեգալստեան տօնին (մայիս 20) Դպրեվանքի շրջանաւարտ տասը սարկաւագաց վարդապետական ձեռնադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

Երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են։ Անցագրի հարկ չկայ, կարեւոր է միայն Օսմանեան կամ Համիտիէ թէզքերէ ունենալ ի ձեռին, կայարաններու մէջ ցոյց տալու համար։

Նիկոմիդիայէ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական իշխանութեանց շնորհիւ և վանքին կողմէ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայել։ (Կնիք)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ ի նպաստ ազգային Հիւանդանոցիս հաստատեալ առ տնին գանձանակներէն անցեալ տարւոյ յուլիս ամսէն մինչեւ ցայսօր բացուած 102 գանձանակաց հասոյթը 8226 50 ղրուշ եղած է ըստ հետեւեալ ցուցակի.

Տեարք

Յարութիւն Էմաաղեան (7 անգամ բացուած) 1437-25. Նշաստաճեան վաճառատուն գործատուք 894 50. Սիմեան Սալէնճեան գրասենեակ 365-25, Ռոպերթ Գօլէժի ազնիւ ուսանողք (2 անգամ բացուած) 350, Տիգրան Թօգաթեան 341 75, Պ. Ս. Ասատուրեան վաճառատուն 323-50, Մանուկ Արզըեան 277 50, Յարութիւն փաշա Տառեան 232 50, Կարապետ Աստարճեան 213. Սարգիս Ըշըլեան գրասենեակ 196 50, Թադէոս Հանէսեան 172, Բարթիկ Մնտիկեան 170 50, Յ. և Յ. Ալթըբարմաքեան 169-25, Բարսեղ Կիւլպէնկեան 121, Գրիգոր Մելիտոսեան 119 25, Սափրիչ Յարութիւնի սրճարանէն 114. Գէորգ Բիրոնեան որդիք 108, Սարգիս Մնտզգեան 111 75, Տիկին Բրաք Աղասեան 105-50. Կարապետ Խօրասանճեան 105. Մկրտիչ Ս. Մանուկեան 92 50, Միհրան Բիւտկիւլեան որդիք 87 50, Ռուբէն Լուսարարեան 79. Թորիկ Ներկարարեան 75 50, Սահակ Դ.պարոսեան 75, Խաչիկ Թօրոսեան 70, Եղբարք Գալէնտէրեան 69-75, Նիգօթ Պարոնեան 66, Բարսեղ Ս. Մանուկեան 64 50, Խաչիկ Խօրասանճեան 64, Մ. Դ.պիկեան և Կ. Տօտաքեան 63 50, Գառնիկ Սերգիսօֆ 63 25, Գալուստ Եկէնեան 56. Յ. Գնաճեան որդիք 54. Պօղոս Ալպօյաճեան 53-50. Մ. և Յ. Ալալըմեան վաճառատուն 52. Գառնիկ Գազազեան 50 50, Մկրտիչ Գ.ազանճեան 47 25. Գէորգ Ալալըմեան 47 25. Գրիգոր Սուճեան 42, Արտաշէս Կէօմճեան և Արիստակէս Պօյաճեան 41 25, Նշան Մազլըմեան 38-50, Յակոբ Սարրաֆեան 38, Նշան Տիւզէնճեան 38, Զգօն Խօրասանճեան 36 75, Լեւոն Աղաթօն 34, Եղբարք Սեթեան 33 50, Յակոբ Թօգ-թլեան 31 50, Յակոբ Գարամանեան 29-50. Գալուստ Աթլեան 29 25, Նիկողոս Պաթմազեան 29, Օննիկ Եղյաըգեան 29. Միհրան Խանճեան 28 75, Կարապետ Խաչատուրեան 28. Փիլիպոս Գասապեան 27 50, Աբրահամ Ֆրէնկեան 27 25, Յակոբ Այճեան 26 50, Վարդան Պարտիզպանեան 24 50, Իլիաս Չիչէքեան 21 75 Գ. և Մ. Խիւտավէրտեան 21-50, Սարիմ Կարապետեան 21 50, Ոսկեհան Կիւմիւշեան 20, Տօքթ. Կարապետ Մութաֆեան 20, Ռուբէն Էպլեան 20, Եփրեմ Իբրանոսեան 20. Աչոտ Սէֆէրեան 20, Նշան Հանէսեան 20, Զէնոբ Հիսարլեան 20, Գարեգին Չէրքէզեան 25 75. Եղբարք Սաքէզեան 15 25, Գրիգոր Գոլֆաեան 15 25, Պէզազեան 15 15, Սիմոն Մելքոնեան 15 25. Գէորգ Գրիգորեան 13 25. Լեւոն Համամճեան 11-75, Լեւոն Բանիկեան 11-75, Պօղոս Ենովքեան 11 25. Տօքթ. Ստեփան Յակոբեան 11 25 Գրիգոր Աթթար 11. Ստեփան Կուրթիկեան 10 50, Մանուկ Միքայէլեան 10 50. Տիրան Այճեան 10, Գէորգ Յովակիմեան 10. Մագսուտ Նարլեան 8 75, Պալէնց գրատուն 8 75. Թորոս Վ.անեցեան 7-50, Մանուէլ Շնորհքեան 7 50, Սիմոն Թուղլաճեան 6, Թովմաս Աւետիսեան 5. Յարութիւն Գալըզճեան 5, Լեւոն Զալըգճեան 3.75, Տօքթ. Խաչատուրեան 3, Սիմոն Խանչէր 3. Ստեփան Գինեպանեան 2 75. Խաչիկ Թանճաճեան 1. Գումար 8226 50 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Ա Զ Գ.

Վաղը, ժամը 8ին (Ռ. Թ.), Պալըքլը Հասուփ մատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութեան վեցամեայ Ընդհ. Ժողովը նախագահութեամբ Բրոֆ. Յակոբոս էֆ. Հ. Ճէճիզեանի։ Հրաւիրուած են ուղերձներ ընել Վեր. Յովսէփ Ա. Ճէճիզեան եւ Տր. Սերովբէ էֆ. Գ. Գավալճեան։ Փափաքողներ կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնստանթինօբըլ)

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ, 24 մայիս.—Աւստրիոյ պատուիրակութեան ելմտացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցը։ Վիճաբանութեանց միջոցին արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը յորդորի պէտք չունի՝ իր հաստատութիւնը ու անկախութիւնը յարգելու համար, և թէ այդ պարագան դիւրացած է գերման կառավարութեան բոլորովին ուղիղ ընթացքովը։ Արտաքին գործոց նախարարը յարեց.— «1897ին ո՛չ դաշնադրութիւն մը կնքուեցաւ և ոչ ալ պայմանադրութիւն մը, այլ այն թանկագին երաշխաւորութիւնը ձեռք բերուեցաւ թէ կարծիքներու ուղղամիտ փոխանակութեամբ մը և փոխադարձ համոզումով, խնդիրը անկարելի չընծայեր համաձայնութեամբ լուծում մը։ Մեր կողմէն մենք կը պահպանենք այդ համոզումը և պատճառներ ունինք կարծելու թէ Ռուսիա ալ միեւնոյնը պիտի ընէ։ Սերպիոյ հետ մեր յարաբերութիւնները բարեկամական պիտի ըլլան որչափ ատեն որ հակառակը առաջ բերող պատճառ մը չըլլայ։ Իտալիոյ հետ կատարելապէս համամիտ ենք, և թէ՛ մեզի և թէ անոր համար միայն իբրեւ նախկին կացութեան պահպանումը կը մաղթենք։»

—Երեսփ. Ժողովը, երկրորդ ընթերցումով, ընդունեց տուրքութեանց օրինագիծը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲԻԲԹԱՈՒՆ.— Պրանտֆորթի մօտ սկովտացի լեռնական զինուորներ յանկարծակի յարձակեցան Պօերներուն վրայ զորս ցրուեցին։ Պօէրներէն 12 հոգի մեռան, 13 վիրաւորուեցան և 10 ալ գերի ինկան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հոս հասաւ և Լորտ Սոլզպըրի և Պ. Չէմպըրլէնի հետ Մարլպօրօ-Հաուզ գնաց, ուր Էտուարդ թագաւորին ներկայացաւ։ Թագաւորը ազնուականութեան տիտղոս տուաւ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Երեսփ. Ժողովը, երկրորդ ընթերցումով, ընդունեց արքայական գանձուն վերաբերեալ օրինագիծը։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ

ԲԱՐՏԻՖ.— Այս առտու ածխահոր պայթում մը պատահեցաւ ածուխի հանքի մը մէջ։ Մեռեալներուն թիւը տակաւին յայտնի չէ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ 24 մայիս.— Այժէի երեսփոխան Պ. Մարշալ, այսօր, Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցաքննում ըրաւ Նախարարութեան՝ Մարթինիքի վերջին դէպքերուն վրայ։ Վիճաբանութեան շարունակութիւնը ուրբաթ օրուան յետաձգուեցաւ։

—Պատերազմական Նախարար Անտրէ զօրավարը, այսօր, Հանրապետութեան Նախագահին մատոյց տեղեկագրի մը կցուած օրինագիծ մը որ փոփոխութիւններ կ'առաջարկէ զինուորական օրէնքին կարգ մը յօդուածներուն համար։

—Ազգայնականները, այս գիշեր միթինկ մը կազմեցին որուն հետեւանքով շփոթութիւն մը տեղի ունեցաւ Տրօքօ լրագրին խմբագրատան առջեւ։ Տասնըհինգ հոգի ձերբակալուեցան։

ՍԸՐ ԱԼՖՐԷՏ ՄԻԼՆԷՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հոս հասաւ և Մարլպօրօ-Հաուզ երթալով ներկայացաւ Էտուարդ թագաւորին։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Ռանքօ Թայսիչ մտային կատարեալ խանգարման ենթակայ եղաւ, երբ իմացաւ որ ներման արժանացած է։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Չինու արքունիքը յայտարարեց թէ միջազգային զինուորները հեռանալէն ետքը միայն Բէքին պիտի դառնայ։

ԲԱՐԻԶ.—Մ. Նահանգները կը պահանջեն տէրութիւններէն յարգել Չինու հողային ամբողջութիւնը, նոյն իսկ եթէ Չին իր խոստումները չկատարէ։

ՊԷՐԼԻՆ.— (Պաշտօնական).— Վալտէրսէ մարէշալը յունիսի սկիզբները պիտի մեկնի Չինէն։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Թրանսվալէն առնուած լուրերու նայելով պօէր անկանոն պատերազմիկները կարգ մը փոքր յաջողութիւններ ունեցեր են։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Սակարանը գոց պիտի մնայ վաղը, շաբաթ (այսօր)։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	27	04
Ամէնէն բարձր գին	»	27	04 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	98
Ռումէլի երկթ. գաց.	Ֆր.	113	87
Ամէնէն բարձր գին	»	114	—
Ամէնէն վար գին	»	113	62

ԲԱՑՈՒՄ 12 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	27	06
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	114	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		24	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թէքաֆ ծխէնէթա 0888.		1	05
Եօս. 08. Եանն է Հալէօս.		9	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թիւրքական բաժնեթ.		6	05
» Ժուխաանե		195	—
» պարտաթ.		480	—
Փաղաքի Կ. Պոլսոյ		162	—
Թիւննէլ		89	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	109	12 1/2
» » » չէք	»	110	12 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	22	96 1/4
» » » չէք	»	22	86 1/2
Պէրլին անմակոս չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	80

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ Եմբէրիալ	»	99	10
Բրիմեց	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	188	07
Մէթալիք	»	97	30
Ռուպլի Բեշլիք	Օ. Օ.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ. 24 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	06
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	24	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	24	13
Օսմանեան Պանքա	19	25
Ռուսական 1880	101	-
Հելլենական 5 %	39	50
» Մոնոբոլ	43	50
Պուլկարական 1888	83	50
Եգիպտական ունիֆիէ	105	50
Տօմէնիալ	106	—
Թրանսվալ	3	62
Սերպին երկաթուղի	13	—
Թուրքութիւն	25	360

ԲԱՐԻԶ, 24 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	37
» » 3 1/2 %		101	55
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	20
) գոց.	»	25	27
» » » Բ.	»		
» » » Դ.	»	27	87
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	545	—
Օսմանիէ	»	470	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. մաքսատուն	»	518	10
Օսմ. Ռէժի	»	321	—
Պրիօրիթէ Թիւրք 4 %		492	—
Թուրքի Լօթը		1047	—
Իտալական Ռանթ	»	97	35
Սպանիական արտաքին	»	70	74
Թրանսվալ	»	91	—
Տէ Լէօնտն վրայ	»	25	185
» ամսական	»	3	—

ՎԻԷՆՆԱ 24 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	40
Ռումէլիի երկաթուղի	»	168	—
Օսմ. Ռէժի	»	294	—

ՊԷՐԼԻՆ, 24 Մայիս

Ռուպլի	»	216	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	112	60
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ՊՐԻՒՍԷԼ, 24 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	24	80
Ռումէլիի երկաթուղի	14	50

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ

Բօրսա վէ Թէլէկրաֆ Նեզարէթինտեն

Իւչ խիւզ օն իքի սէնէսի իչուն Բաղչա վէ Տէրսաանէ բոսթախանէլէրինտէ խըթմէթլէ օլունմագ իւզրէ, միւլթեզիմի իւլ նէվ վէ մըգտար խուրճ վէ չանթա վէ չուվալ վէ սայիրէ իլէ բոսթախանէլէր իչուն իքի պին քիլօկրամ քիլիւչէ վէ այրուճա խիւզ գութու չուլուգ. մէօնը մումը վէ ամպալաժ լազըմէսի իչուն օթուզ տէօրթ գըլէմ գըրթասիյէ, խիրմի պին աալէթ տախիլի վէ խարիճի իչուն թանթա էթիքէթ վէ հէյպէ իչուն պին քիլօկրամ քիլիւչէ գուրշուն վէ պին քիլօկրամ ինճէ վէ գալըն սիճիմ վէ օն պին չիֆթ մանտալէզ լէվհասը վէ Մոլլաղերտ վէ Թօսթագ վէ Բաֆրա գազալարը պէյնինտէ թէմտիտ օլունաճագ խաթթը միւգթազի թօղուզ պին պէշ խիւզ քիլօկրամ տէօրթ մէթրոլըգ աձուկ թէլ իլէ պին տէօրթ խիւզ խիրմի պէշ ատէտ օրթա մօտէլ տէմիրի Օսմանլը իզօլաթօրը վէ Գալայի Սուլթանիյէ մէվգիւ իզինէ գայըգ իչուն մըւսաթաթէ լիւզում էտէն քէօրիւնէն իւչ պին մէթրօ թուլինտա ալիք նագլիյէ թէլէկրաֆ գապլոսը մէվքէի միւնագասաիա օլուներաճագընտան վէ ալիք գաչ կիւնէ գատար բէտէլի իհալէլերինին իճրասը մուգաթէրէկէ պուլուննաճագընտան ալա կէօրէ թալիպ օլանլարըն քաֆիլէ չէրքիւթը միւնագասայը վէ նիւմունէլէրի կէօրէքէք, բէյ սէրմէքէ իւզրէ ալէլ ուսուլ խիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթը նագտիյէլէրինի վէ խուսուսի Տէրսաանէ Թիճարէթ Օտասըննըն Սուգավէլէթ Մուհաքէրէթիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթ սէնէտլէրինի վէ պիր փաքէթ դահիլինտէ նամընտա իմզա գայըտ վէ մուհէմմէտ խաթթը իչուն վէքիլ օլաուգլարըննա տաիր բէտէլ վէքալէթնամէլէրինի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր։

Ֆի 9 մայիս սէնէ 1317 — 2—2

ԷՄՆԻՅԷԹ ՍԱՆԴԸՂԸ ԷՄԼԱՔ ՖԻՐՈՒԽԹԸ ԻԼԱՆԸ

Սէնէսի 303. Նումէրօսը 6894 խասմը Մահմուտ պէյ. Գատր քէօյինտէ Ճաֆէր Աղա մահալլէսինտէ Թէվֆիգ պէյ սօգաղընտա միւքէրրէր 1 նումէրօլու պօտրում գաթը քէարկիր տիքէլէրի ահշապ օտաւ 158 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի իքի գաթտան խավրէթ տօգուզ օտալը քիլար վէ Թուլումպալը գուեւու վէ մութպախը վէ 384 արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 303, Նումէրօսը 4164, խասմը Խասիչէ Տրիհէ հանըմ. Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Գուզ Տիլինտէ Եօզղուտճը Չէլէպի գարշուսընտա 80 նումէրօլու խիւզ խիրմի իւչ պուչուգ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան խավրէթ ալթը օտա վէ պիր գուեու վէ մաթպախ վէ տօգսան էլլի պուչուգ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 310, Նումէրօսը 8692, խասմը Րէֆիքէ վէ Զէկիյէ հանըմ. Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Գուզ Տիլի ճատտէսինտէ չայըրա նազըր միւքէրրէր 46 նումէրօլու խիւզէլլի տէօրթ պուչուգ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան խավրէթ օն իքի օտա վէ չաթը արասը վէ գուեու վէ պէշ խիւզ էլլի պիր պուչուգ արշըն պաղչէ տէրունինտէ մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 303, Նումէրօսը 8638, խասմը Ջէվրուկ գատըն Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Սէօյիւտլիւ ճատտէսինտէ Տավիթ սօգաղընտա աթիգ 122 վէ ճէտիտ 16 նումէրօլու տիւզ ուքիզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իւչ գաթտան խավրէթ պէշ օտա պիր գուեու վէ մաթպախ վէ չաթը արասը վէ ալթմըշ սէքիզ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 308, Նումէրօսը 8861, խասմը Շէրիֆէ Աֆիֆէ հանըմ Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Սէօյիւտլիւ ճատտէսինտէ Եաղըճը սօգաղընտա աթիգ 122, ճէտիտ 26 նումէրօլու ալթմըշ պէշ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իւչ գաթտան խավրէթ իւչ օտա վէ չաթը արասը վէ մաթպախ վէ գուեու վէ օթուզ տէօրթ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 308, Նումէրօսը 12038, խասմը Աքիլէ. Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Եաղըճը սօգաղընտա աթիգ 122 ճէտիտ 11 նումէրօլու էլլի էլլի արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան խավրէթ տէօրթ օտա պիր գուեու վէ պիր մաթպախ վէ խիրմի պէշ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 309, Նումէրօսը 8078, խասմը Տիմիթրաքի Բիրքաքի. Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Գուզ Տիլի ճատտէսինտէ 122 նումէրօլու ալթմըշ իքի արշըն արսա իւզէրինէ քէարկիր իքի գաթտան խավրէթ իքի օտա վէ գուեու վէ էլլի պէշ արշըն պաղչէ վէ տէրունինտէ մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 310, Նումէրօսը 2232, խասմը Զէհրա վէ Նազիրէ վէ Թէվհիտէ վէ Համիտէ հանըմլար. Գատր քէօյինտէ Օսման Աղա մահալլէսինտէ Տավէթ սօգաղընտա Գուզ Տիլի ճատտէսինտէ միւքէրրէր 122 նումէրօլու տօգսան իքի արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան խավրէթ պէշ օտա վէ մաթպախ վէ գուեու վէ թահթէլարզ իքի պապ տիւքեան վէ օթուզ էլլի արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 313, Նումէրօսը 10, խասմը Հաճի Մէհմէտ պէյ. Գատր քէօյինտէ Սէօյիւտլիւ ճատտէսինտէ Վիչէ սօգաղընտա աթիգ 122 ճէտիտ 4 նումէրօլու ալթմըշ պէշ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան խավրէթ տէօրթ օտա վէ պիր գուեու վէ մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի էպնիյէսի միւլք զէմինի մուգաթաալը պիր պապ խանէյին թէմամը։

Սէնէսի 308, Նումէրօսը 10374 խասմը

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Տօղթօր Թանաշաքի էֆէնտի. Գասր քեօյիւնտէ Սէօյիւտլիւ Չէշմէտէ Նազմանր օղլու սօգաղընտա աթիգ 122, ճէտիտ 26 նումէրօլը ալթմըշ ալէյ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան իպարէթ իւչ օտա վէ պիր գուեու վէ մաթպախ վէ ալթմըշ տէօրթ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէի հավի խանէիսի միւլք գէմինի մուգաթալու պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէտի 305, Նումէրօսը 2158. Խասմը Սաալը, Ճիհան վէ Սէհէր հանըմլար. Գաւազիտտէ Եանի Գաբան սօգաղընտա 7 նումէրօլը էիւզ օթուզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իւչ գաթտան իպարէթ պէշ օտա պիր մաթպախ իքի գուեու վէ արգա ճիհէթինտէ գըրգ սէքիզ արշըն պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէի հավի պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէտի 307, Նումէրօսը 3136, Խասմը Մէհմէտ Խայրի էֆէնտի. Վէզնէճիլէրտէ Ճամճը Ալի մահալլէսինտէ Տօյապ սօգաղընտա քէօհնէ պաշընտա 18 նումէրօլու էլլի պիր արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իւչ գաթտան իպարէթ պէշ օտա իքի սոֆա վէ պիր մաթպախ վէ թուլումպալը գուեու վէ թահթընտա չէհրի ալթմըշ ղրուշ քիրալըգ պիր պապ տիւքեան վէ միւշթէմիլաթը սաիրէի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէտի 310, Նումէրօսը 4342, Խասմը Հիւսնի պէյ. Մահմուտ Փաշատա Հաճի Գասըմ Գիւնանը մահալլէսինտէ Րիւսթէմ փաշա Մէտրէսէսի սօգաղընտա 10 նումէրօլու թէքրարէն էիւզ էլլի իքի պուչուգ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի Նիմ քեարկիր սըրֆ միւլք պիր պապ ախօրըն թէմամը։

Սէնէտի 303, Նումէրօսը 6759, Խասմը Ահմէտ Հիլմի էֆէնտի. Չարշըի Քէպիրտէ Զուգուր խանընտա իւսթ գաթտա թէքրարէն էլլի արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի չէհրի օթուզ ղրուշ քիրալըգ պիր պապ օտա կէտիկինին թէմամը։

Սէնէտի 306, Նումէրօսը 9885, Խասմը Խատիճէ Խայրիէ հանըմ. Մահմուտ փաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտէ Մահմուտ Փաշա Ճամիսինտէ Քիւրքճի խանընըն գարշու սըրասընտա 183 նումէրօլը թէքրարէն էիւզ սէքիզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի չէհրի տէօրթ էիւզ ղրուշ քիրալը Փէվգընտա պիր պապ օտալը չամիլ պիր պապ Թօհաֆճը տիւքեանընըն սիւլս հիսէսի։

Սէնէտի 306, Նումէրօսը 408, Խասմը Աիշէ Սաատէթ հանըմ. Մահմուտ Փաշատա Էշիլ Տիրէք Գազգազ սօգաղընտա 4 նումէրօլը թէքրարէն էլլի սէքիզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի չէհրի էիւզ էլլի ղրուշ քիրալըգ մուգաթաամէմզագանմէճխանէ էլէմ պիր պապ աշճը տիւքեանընըն թէմամը։

Գալատէ ճըհէ վէ հէպ մէվգը վէ միւշթէմիլաթը մուհարրէր էմլաքը մէրհունէյէ թահսայը վատէի մուայյէնէտէ էտա թէյն էթմէտիկ վէ պէր մուճիպը Նիզամ իխթարնամէ կէօնտէրիլտիկի հալտէ հէնուզ սանտըղա միւրաճաաթ էյլէմէտիկ օմալարընտան տօլայը ալէլուսուլ էմլաք մէրհունէյէ վազը եէտ մուամէլէսի իճրա գըլընարագ էմլաք մէզքիւրէյէ միւթագլիպ միւթէրիսինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ Թարիխի իլանտան օն պէշ կիւն սօնրա մըլմիւզայէտէ Փիրուխթ թէճլիյէսի իճրա օլունաճաղը Տէրսաատէթ Էմնիյէթ Սանտըղընտան իլան օլունուր։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ.— Էմնիյէթ Սանտըղը ճըզտանլարը հէր հանկը նամա օլուրսա օլսուն սանտըղըն էմլաքը մուգաալիլինտէքի մաթլուպաթընա մահսուպ օլունմագ ուզրէ օյտուղը միւլքլու միւլքիւզայէտէ Փիրուխթ իտիլէն վէ սէրտէսէթը Փիրուխթ պուլունան քեաֆֆէի էմլաքը միւզայէտէ իշթիրաք էթմէյէ մահսուսա սանտըղ թէլպիսինէ մէզուն օլունմամալարը իխթար օլունուր։

7 Մայիս, սէնէ 317

1900 Ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ
ՆԻՒ-ՀՕՄ

Ստացած է մեծ և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆՍԵԱՆ ՈՐԴԻՔ
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Պոլիս, Պահճէգաբու, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսար եւն. ի մէջ։ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS
Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԻՔԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած
ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ
FER BRAVAIS
Ամենէն ազդեցիկ դեղն է
Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն։ Փորկապութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծիքէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։ Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ։

ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ
ԷՄԻԼ ԼԷՎԻ
A L'INDUSTRIE HORLOGERE
DE BIENNE (Suisse)

Վաճառատունը առժամաբար կը գտնուի Բերա, Ասմալը-Մեսճիտ, թիւ 5

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին կանանց և արանց համար պողպատէ, արծաթէ, ոսկիէ ամէն տեսակ ժամացոյցներու ճոխ մթերք մը։ Ռօսքօփ, Ռէկիւլաթօր Տ. Կ. Ռէէլ գործարաններու մարքաներով ժամացոյցներ կը ծախուին, որոնք շատ համբաւաւոր են։ Նաեւ պատի ժամացոյցներ և զօհարեղէններ։

Վաճառումները կանխիկ են
կամ Զուիցերիական Պօնի դրութեամբ, այն է 5 ղրուշի վճարմամբ և առանց որ և է ծախքի։

Պօն ունեցող ամէն մարդ կրնայ լաւ ժամացոյցի մը տէր ըլլալ 30 50 ղրուշ տարբերութիւն մը վճարելով, թէ արանց և կանանց համար և կարանթի եղած։

Վաճառատան նշանաբանն է լաւ ծախել և նուազ որ հաճոյքներն գոհացնել 3—15

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվրէպ կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամործիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանտալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։
661 36—52

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
10/23 մայիսէն սկսեալ մինչեւ 19/1 յունիս, շաբաթ օր
ՇԸՄԻԶԸՐԻ ՒՆԻՎԷՐՍԷԼ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
399, Բերա Մեծ փողոց, 399
ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆ

Բուրդէ ճերմակ ժիլէներ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	17 ղր.
Բուրդէ ճերմակ ժիլէներ, անկծկելի, այրերու համար թեզանիքով	20 »
Բուրդէ գորշ ժիլէներ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	17 »
Բուրդէ գորշ ժիլէներ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, թեզանիքով	20 »
Բուրդէ գորշ քալըսօն, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	20 »
Ժիլէներ սպանիական բուրդէ, կարանթի, այրերու համար, թեզանիքով	23 »
Քալըսօններ սպանիական բուրդէ, կարանթի, այրերու համար	27 »
Գծաւոր ծովու զգեստներ, նորաձեւ գոյներով, կար. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	32 »
Գծաւոր ծովու զգեստ. ընտիր մետաքսէ, նրձե. գոյն. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	57 »
Գծաւոր ծովու զգեստ. Ֆիլ էքոսէ, նորաձեւ գոյն. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	26 »
Ճերմակ բուրդէ ժիլէներ, անկծկելի, կարանթի, կիներու համար,	15 »
Գծաւոր բուրդէ ժիլէներ, անկծկելի, կարանթի, կիներու համար,	17 »

Նաեւ ժիլէներու, քալըսօններու և գուլպաներու ճոխ մթերք մը կը գտնուի։
ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԿԱՆԽԻԿ ԵՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ.Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանընի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)
Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաժանելի ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով զիմելու եւ բուժուած վերադարձնելու պայմանաւ։
Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճենապակի և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն ցուցնելու, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։
Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ ծծմբացոյց գեղերու և ամենակատարելագործեալ ազդեցիկներու միջոցաւ, առանց ցաւի [illegible]։
Բ. Գ. Ձեռնահարք կ'ընդունի առաւօտ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։
Ամառ.—[illegible] ԶՈՒՆԻՆԻ !! 197

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընթացք Հուլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէփփօ	3607	Գօնկօ	2906	Կուիտօ	1395	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօզօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	2709	Սէրրօ	1725
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէրքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պայարտօ	1823	Տօմինօ	937	Հինտու	2720	Միլօ	1057	Սէլկօ	1200
Պօրօտինօ	1364	Տալկօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1785	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տօրօ	1712	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	341	Տինամօ	504	Իրակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբբօ	3827
Պըֆֆալօ	4481	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գայրօ	1671	Էլտօրատօ	1530	Ժիւնօ	1080	Օնտարիօ	4036	Թօրչէլլօ	487
Գալիփսօ	1837	Էրկօ	1841	Քիէռօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գարլօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2207	Բալէրմօ	1637	Վէրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րիալթօ	2229	Վօլթուռնօ	2296
Ութէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2373	Րինալտօ	1663	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	2060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիթանօ	1248	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Օթէլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՑ ԸՆՏ ՊԻՋՕ
Թիւ 23—24. Բէյլէր Միւլքիւ խան. Ղալաթիա 277

ԹԻ ԿՐԻՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՐԱ
Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆրանք
Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և այլն՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆրանք
Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆրանք
1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան։
Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։
Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ
Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծլտան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ըլլալ։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻԲԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻԲ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

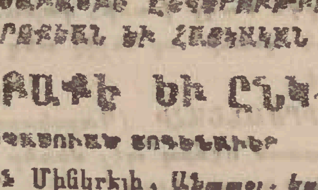

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՔԱՐԴԻՖԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Մայիս 27ին Մինկրիի, Անատօլ. եզերքէն
ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Մայիս 28ին Մինկրիի, ուղ. Մարսիլիա։
Ժամեր ապրանքի Բօրփիք համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքէօյ [illegible] 516 Յ. [illegible]

[illegible] ԶԱՐԵՀ [illegible]

— 13 —

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

2. «Քիչ քիչ ունեցածնիս ծախեցինք». 22.— Որպէս զի բացորոշապէս հասկցուի թէ քիչ քիչ մէկրայ է ծախեցինք, պէտք էր ըսել. Քիչ քիչ ծախեցինք մեր ունեցածը, կամ լաւ եւս, տակաւ ծախեցինք ամէն ինչ որ ունէինք (tout ce que nous avions)։

3. «Ի՞նչքան օրդ պարապ պիտի անցնէր», 23.—Քանի՞ն պարապ պիտի անցնէր քու օրդ։

4. «Երբ տուն գնաց ցորեկուան ճաշի, զրուցեց (!) հօրը Նոյէսին ըրածը», 33.— Երբ տուն գնաց ճաշի, իր հօրը պատմեց ինչ որ ըրած էր Նոյէս։

5. «Այս տղան զարմանալի կերպով իր կորսնցուցած զաւկին կը նմանէր», 47. — Այս տղան զարմանալի կերպով կը նմանէր իր կորուսած (մեռած) որդւոյն։

6. «Օգնեց անոր պայուսակը գոցելու», 105.— Անոր օգնեց պայուսակը գոցելու։

7. «Զղջալ դառնապէս ըրածին վրայ», 120.— Դառնապէս զղջալ ըրածին վրայ։

8. «Երեք թաղապետութեան պաշտօնեաներ», 117.— Թաղապետական երեք պաշտօնեաներ։ «Երկու հրետանիի (!) զինուորներ», 304.— Հրետաձիգ երկու զինուորներ։

9. «Լաւ կը հասկնա՞ք, այս բառին նշանակութիւնը «հայր», 147.— Լաւ կը հասկնա՞ք այս «հայր» բառին նշանակութիւնը։

10. «Չէր կրնար գրեթէ ուտել», 215. — Գրեթէ չէր կրնար ուտել։

11. «Պատմեց միամտութեամբ ըրածը», 227.— Միամտութեամբ պատմեց ըրածը, կամ լաւ եւս, միամտօրէն պատմեց թէ ի՛նչ ըրած էր։

12. «Անբացատրելի գորովալի զգացում», 243.— Գորովի (գորովանքի) անբացատրելի զգացում։

13. «Ու մնաց գամուած մայթին վրայ», 245 — Ու իբր գամուած (բնգ. comme cloué) մնաց մայթին վրայ։

14. «Աւելի շատ ուսեալ պիտի ըլլայ», 289. elle sera bien plus instruite.— Շատ աւելի ուսեալ պիտի ըլլայ։

15. «Իր դասարանին բոլոր աշակերտները գրեթէ ներկայ էին», 305.— Իր դասարանին գրեթէ բոլոր աշակերտները ներկայ էին։

Բ.

Ցոփ կամ երկդիմի ձեւերու բացատրութիւններ

1. «Պէտք էր բանի ներս մտցնել անոնք», 6.— . . . զայնս կամ զանոնք։

2 «Պոռալով սրահէ սրահ պտըտելով», 9.— որ սրահէ սրահ կ'երթայ պոռալով․․․։

3. «Ամեն աշակերտները», էջ 15, 17, 87, 104, 322, 326. «Ամեն սիրտերը… ամեն բարեկեկները», 51.—«Ամեն երկրէ հարիւրաւորներ (նամակագրուհի) ունի», 61.— «Ամեն աչքերը գոց էին մտմտքենապէս», 48 — «Ամեն քուէները», 152.— «Ամեն բաները», 155.— «Ամեն բարեւները .. ամեն բարեկամներուն», 165 — «Ամեն դասակարգերը» 166.— «Ամէն սենեակները», 233 — «Ամեն գլուխներու մազերը կտրուած էին», 279.— «Ամեն դուռներէն ու պատուհաններէն», 257 — «Ամէն ծնողները», 324 — «Ամէն բարեկամներուդ միաս բարով ըսի՞ր» 326։ Այսպիսի պարագաներու մէջ, tous les կը բացատրուի բոլոր անորոշ ածականով ու որոշիչ յօդ ունեցող յոգնակի գոյականով. բոլոր աշակերտները, բոլոր սրտերը, և երբեմն՝ ամէն անորոշ ածականով ու առանց որոշիչ յօդի՝ եզակի գոյականով. ամեն երկրէ (de tous les pays) ամեն օր (tous les jours), բայց tous les hommes կը թարգմանուի բոլոր մարդիկ (առանց յօդի), վասն զի մարդիկ գրաբար յոգնակի է և հետեւաբար յօդ չառներ։ — Հմմտ. «Ի դիմաց ձեր համայն ընկերներուն», 13։

4. «Այս ըսաւ», 18, 325.— Զայս ըսելէ յետոյ — «Երբ այս յիշեցի», 38 — Երբ յիշեցի զայս, այս բանը։— «Այս ըսելով», 80.— Զայս ըսելով

5. «Դուք նախընտրեցիք ընկեր մը որ ձեզի չէր գրգռած», 18 — . . . որ չէր գրգռած զձեզ։

6. «Երկար տարատ», 19 — Երկայն տարատ։— «Երկար խթան», 262.— Երկայն խթան։

7. «Շատ սիրով ընդունեցանք զինքը», 19 —Ցոյծ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրինք իրեն։

8 «Դուռներ», 21, 190, 313.— Դռներ. Հմմտ «Դռներ», 26 —«Շ թուղթներ», 129, 130, 133, 219, 274.—Շուրթեր։— «Կառախումբներ», 135 — Կառախումբեր։— Շաքարահատներ», 142 — Շաքարահատեր։— «Անթացուպներ», 100. — Անթացուպեր։— Հմմտ. «անթացուպեր» 12, 66, 176։

9. «Երբ չկրնար» (սհմ.)... 21.—Երբ չկարենար (ստրդ. անկտ.)...

10. «Ձմիլ», 31, 57 104.—Ձմլին։

11. «Սանտալները», 35.— Սանդալները։

12. «Ընդունիլ տալ», 35. Իլ վերջաւորող բայերը թէ՛ ցնել մասնիկը և թէ տալ բայը առնելու տեղ, ին եւ կը փոխեն. սուրիլ, սուրնցնել, տրտմիլ, տրտմեցնել, խօսիլ, խօսեցնել.— ընդունիլ, ընդունել տալ, խօսիլ խօսել տալ, նայիլ, նայել տալ, տանիլ, տանել տալ եւայլն։

13. «Ինչո՞ւ վերցնել չէք տուեր նըս տարանին գամը», 36.— Ինչո՞ւ համար հանել (քաշել) տուած չէք նստարանին գամը։

14. «Բայց դուն անանկ չպիտի ըլլաս, անանկ չէ՞», 37.— Բայց դու չպիտի հետեւիս անո՛ր օրինակին, այնպէս չէ՞։

15. «Առանցպաշտպանութեան և ածանց զօրութեան», 39.— Լաւագոյն էր ըսել՝ անպաշտպան և անզօր։ Հմմտ. «Անպաշտպան», 296։

16. «(Տղայք) քանակով(!) զարնելով(!) երգին ժամանակը իրենց պայուսակներուն վրայ», 47.— Եւ իրենց քանոններով կը զարնէին երգին չափը (կամ ամանակը, mesure) իրենց պայուսակներուն վրայ։

17 «Ճակատամարտէն, զոր Ֆրանսացիներն ու Իտալացիները վաստկեցան Աւստրիացիներէն», 53.— Ճակատամարտէն՝ ուր Ֆրանսացիներն ու Իտալացիները յաղթեցին Աւստրիացիներուն։

18 «Երկու զինուորներ ցատկեցին ձիերնուն վրայէն» 57.— Երկու զինուորներ իրենց ձիերէն վար ցատկեցին։

19. «Վասակը չնչին բան մը ըլլալուն», 77.— Որովհետեւ դոյզն թոշակ կը ստանար։

20.— «Բազմաթիւ ընտանիք մը», 77. — Բազմանդամ ընտանիք մը։

21. «Հայրը բարի ու ներողամիտ կը գտնուէր իրեն համար», 77.— Հայրը բարեսրտութեամբ ու ներողամտութեամբ կը վարուէր անոր հետ։

22. «Քիչ ատենէն (vite) տեղ արժանանալու համար, պէտք էր շատ աշխատիլ քիչ ժամանակի մէջ», 77.— Ասոր (այս պաշտօնին) շուտ արժանանալու համար, պէտք էր եայլն։

23. «Խոնջէք խոնջէքի վրայ բարդուելով երթալով աւելի դժուար եղաւ իրեն դիմադրել» 81.— Յոգնութիւնը յոգնութեան վրայ աւելնալով, հետզհետէ իրեն դժուար եղաւ դիմանալ։

24 «Հայրը բան մը չէր լսեր», 85.— Իր հայրը բան մը չէր լսած։

25. «Խանդաղատանքով զայն զգուելով» 86.— Խանդաղատագին զգուելով զայն։

26. «Շապիկը գնդասեղներով կը խոցեր», 27.—Այսինքն՝ գնդասեղներով կը կցէ իր պատառատուն շապիկը։ «Կառօֆին, որ միշտ գնդասեղներ ունի իր վրայ, պատռած տեղը այնչափ լաւ խոցեց...», 299, այսինքն՝ Կարօֆի, որ միշտ գնդասեղներ ունի իր վրայ, այնչափ լաւ կցեց պատառուածքը։

(Շարունակելի)